

1. Godišnje izvješće o radu Povjerenstva za osiguranje izvoza za 2012. godinu
2. Poslovno izvješće za 2012. godinu - Poslovi osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Zagreb, 19. ožujka 2013.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU

POVJERENSTVA ZA OSIGURANJE IZVOZA ZA 2012. GODINU

1. Uvod

HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske obavlja poslove osiguranja izvoza od netržišnih rizika temeljem Zakona o HBOR-u (NN 138/06, NN 25/13), Uredbe o osiguranju izvoza (NN 61/07, NN 92/08, NN 79/10), Odluke o objavljivanju općih pravila o državnoj potpori u obliku jamstava (NN 39/09), Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori za osiguranje kratkoročnih izvoznih kredita (NN 39/08, NN 130/12) te Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja o primjeni klauzule izuzeća na poslove kratkoročnog izvoznog - kreditnog osiguranja (NN 133/11 i Klasa: UP/I 430-01/12-02/015; Urbroj: 580-09-1/17-12-02 od 27.12.2012.).

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 27.11.2008. (NN 139/08) osnovano je Povjerenstvo za osiguranje izvoza (dalje u tekstu: Povjerenstvo) sa zadaćom davanja mišljenja i prijedloga o predmetima osiguranja izvoza i nadzora provedbe poslova osiguranja izvoza koje HBOR provodi u ime i za račun Republike Hrvatske.

Povjerenstvo je sastavljeno od šest članova koje čine predstavnici Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Hrvatske narodne banke i Hrvatske gospodarske komore.

Kroz svoj rad Povjerenstvo:

- daje mišljenje i prijedloge o općim uvjetima osiguranja izvoza, o zaključenju ugovora o osiguranju, isplatama odštete, premijskim sustavima, klasifikacijama zemalja po rizičnosti i drugim pitanjima iz područja osiguranja izvoza,
- prati propise Europske unije o osiguranju izvoza,
- predlaže Vladi Republike Hrvatske i druge mjere za poticanje izvoza.

Nadležnosti i ovlasti Povjerenstva utvrđene su Uredbom za osiguranje izvoza i Odlukom Vlade RH o osnivanju Povjerenstva, a način rada utvrđen je Poslovníkom o radu Povjerenstva. Administrativnu i tehničku pomoć za rad Povjerenstva osigurava HBOR.

Povjerenstvo je za svoj rad odgovorno Vladi Republike Hrvatske i sukladno odredbi Odluke dostavlja godišnje izvješće o svom radu.

Na dan 31. prosinca 2012. Povjerenstvo je djelovalo u sljedećem sastavu:

Institucija	Član	Zamjena člana
Ministarstvo financija	Hrvoje Radovanić predsjednik	Stanko Kršlović
Ministarstvo gospodarstva	Sanja Rendić-Miočević zamjenica predsjednika	Marija Rajaković
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	mr.sc. Nebojša Koharović	Ivan Picukarić
Ministarstvo poljoprivrede	doc.dr.sc. Vesna Gantner	Jasna Mikulecky
Hrvatska gospodarska komora	Sunčanica Skupnjak Kapić	Domagoj Juričić
Hrvatska narodna banka	Jadranka Granić	Snježana Raić

2. Poslovi osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske

Za poslove osiguranja izvoza koje HBOR provodi sukladno Uredbi o osiguranju izvoza i Ugovoru o nalogu za obavljanje poslova osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske od 8. veljače 2008. sklopljenog s nalogodavcem Ministarstvom financija, formiran je Garantni fond osiguranja izvoza iz kojeg se osiguranicima isplaćuju odštete za štete nastale nastupom osiguranih rizika i nadoknađuju troškovi sprječavanja nastanka štete. Sredstva Garantnog fonda sastoje se od inicijalno uplaćenih sredstava Republike Hrvatske, naplaćenih premija osiguranja i reosiguranja, naplaćene kamate na oročena sredstava Garantnog fonda, regresno naplaćenih sredstava i drugih prihoda.

HBOR u ulozi državne izvozno-kreditne agencije provodi niz programa izvozno kreditnog osiguranja namijenjenih:

- hrvatskim izvoznicima putem kojih se mogu zaštititi od rizika neplaćanja inozemnih dužnika ili od političkih rizika koji mogu nastati u zemlji izvoza i
- financijskim institucijama koje prate izvoznike kroz izvozne kredite, kredite za pripremu izvoza te izdavanje činidbenih garancija izdanih u vezi s izvoznim ugovorima, a police osiguranja im pružaju zaštitu od rizika neplaćanja obveza po kreditu uslijed političkih i komercijalnih rizika kao i pokriva za plaćanje po garancijama uslijed komercijalnih i političkih rizika na strani izvoznika i/ili korisnika garancija.

HBOR provodi programe osiguranja izvoza koji su na razini standarda ostalih državnih izvozno-kreditnih agencija u svijetu.

HBOR putem programa osiguranja izvoza pruža hrvatskim izvoznicima cjelovitu uslugu kroz osiguranje izvoznikovih potraživanja i kredita od rizika neplaćanja inozemnih kupaca za isporučenu robu i usluge ili kroz programe namijenjene bankama kao što su osiguranje financijskih kredita za pripremu izvoza čime se pruža mogućnost bankama za povećanje kapaciteta za kreditiranje likvidnosti izvoznika u fazi proizvodnje robe za izvoz te osiguranje kredita kupaca u inozemstvu kao i osiguranje izvoznih činidbenih garancija. Po programu osiguranja ulaganja u inozemstvo nije bilo zaprimljenih zahtjeva za osiguranje.

U dijelu kratkoročnog osiguranja HBOR obavlja i poslove reosiguranja kratkoročnih neutrživih¹ i privremeno neutrživih rizika² za privatne kreditne osiguratelje.

Navedeni program obavlja se sukladno regulativi EU te se privremeno neutrživi rizici mogu osiguravati u prethodno odobrenu klauzulu izuzeća na poslove kratkoročnog izvozno-kreditnog osiguranja od strane Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja.

¹ *Neutrživi (netržišni) rizici:* su rizici koji se, u smislu Uredbe o osiguranju izvoza (NN 61/07, 92/08 i 79/10), odnosno drugih mjerodavnih propisa te njihovih eventualnih izmjena i dopuna ne smatraju utrživim rizicima

Utrživi (tržišni) rizici: su komercijalni i politički rizici javnopravnih i privatnih dužnika sa sjedištem odnosno prebivalištem u državi članici Europske unije ili na području Australije, Islanda, Japana, Kanade, Novog Zelanda, Norveške, Sjedinjenih Američkih Država ili Švicarske, a čije trajanje uključujući razdoblje proizvodnje ne prelazi dvije godine, odnosno svi oni rizici koji se sukladno propisima Europske unije smatraju utrživim.

² *Privremeno neutrživi rizici:* su oni utrživi rizici koji su definirani mjerodavnim propisima Europske unije, odnosno svi utrživi rizici koji se ne mogu osigurati na privatnom tržištu osiguranja

Cilj svih programa koje HBOR nudi u okviru poslova osiguranja izvoza je poticanje hrvatskog izvoza i povećanje konkurentnosti hrvatskih izvoznika na stranim tržištima.

HBOR provodi programe osiguranja kojima može osigurati:

- Kratkoročna inozemna potraživanja od neutrživih rizika i privremeno neutrživih rizika
- Srednjoročno-dugoročna izvozna potraživanja (robne kredite izvoznika)
- Srednjoročno-dugoročne izvozne kredite odobrene inozemnim dužnicima od strane poslovne ili razvojne banke
- Činidbene bankarske garancije izdane u vezi izvršenja ili zaključenja izvoznog ugovora
- Kredite za pripremu izvoza odobrene izvoznicima
- Ulaganja hrvatskih izvoznika u inozemstvo od političkih rizika.

Za svaki od navedenih programa Povjerenstvo za osiguranje izvoza donijelo je opće uvjete kojima su definirani uvjeti osiguranja:

- Opći uvjeti osiguranja izravnih isporuka roba i usluga (1-07)
- Opći uvjeti osiguranja izravnih isporuka roba i usluga od političkih i komercijalnih rizika (1-98)
- Opći uvjeti osiguranja kredita inozemnom kupcu i/ili banci od političkih i komercijalnih rizika (2-99)
- Opći uvjeti osiguranja činidbenih bankarskih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog ugovora (OU-OG-01/11)
- Opći uvjeti osiguranja kredita za pripremu izvoza (PRI-04)
- Opći uvjeti osiguranja ulaganja u inozemstvu (ULAG/03).

3. Rad Povjerenstva za osiguranje izvoza u 2012. godini

Sukladno Poslovniku o radu Povjerenstva sjednice se održavaju redovito i po potrebi. Tijekom izvještajnog razdoblja Povjerenstvo je komuniciralo elektronskim putem, razmatrajući predmete vezane za poslove osiguranja izvoza te je održalo ukupno 25 sjednica pisanim izjašnjavanjem na kojima su donesena 62 pozitivna mišljenja vezano za predmete iz domene poslova osiguranja izvoza.

Kroz programe osiguranja izvoza koje HBOR provodi uz nadležnost Povjerenstva omogućen je izvoz hrvatskih roba i usluga u 53 zemlje svijeta, prema ukupno 758 kupaca te je osigurano 9 kredita za pripremu izvoza i osigurano 15 bankarskih garancija vezanih uz izvozne poslove hrvatskih društava. Kao najznačajnija izvozna tržišta za koja je odobreno novo osiguranje u 2012. godini ističu se Ruska Federacija, Bosna i Hercegovina, Ujedinjeno Kraljevstvo, Norveška i Turkmenistan.

Kroz primjenu klauzule izuzeća na poslove izvozno-kreditnog osiguranja dodatno je dan poticaj izvozu kroz stvaranje preduvjeta za zaštitu potraživanja hrvatskih izvoznika i za rizike koje nije moguće osigurati na privatnom tržištu osiguranja. Na taj način je RH putem HBOR-

a kao nacionalne izvozno-kreditne agencije nadopunila nedostatak ponude na tržištu kreditnog osiguranja istovremeno poštujući pravila tržišnog natjecanja.

Ukupni osigurani izvozni promet hrvatskih izvoznika koje je HBOR osigurao u 2012. godini iznosi 2,56 milijardi kuna čime je pokriveno 3,54% ukupnog izvoza Republike Hrvatske.

Tijekom 2012. godine kroz programe osiguranja izvoza podržani su kapitalni projekti hrvatskih izvoznika čija je uspješna realizacija značajna za gospodarstvo Republike Hrvatske u cjelini, od kojih izdvajamo:

- Isporuka i puštanje u pogon kotlova za spaljivanje otpada u Švicarskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu,
- Isporuka telekomunikacijske opreme i računalnih servera u Republiku Bjelorusiju, Rusku Federaciju, Bosnu i Hercegovinu te Cipar,
- Isporuka brojača osovina za željeznice u Indoneziji,
- Isporuka generatora u Rusku Federaciju,
- Isporuka mikro dozera u Južnu Afriku,
- Izgradnja dalekovoda u Norveškoj,
- Izgradnja vijadukta u Alžiru,
- Izgradnja brodova za prijevoz kamiona i putnika u Turkmenistanu.

U 2012. godini Povjerenstvo je kroz svoj rad podržalo realizaciju novougovorenih polica osiguranja za preuzimanje rizika neplaćanja inozemnih dužnika u vrijednosti od 1,35 milijardi kuna od čega je:

- Osiguranje i reosiguranje izvoza robe široke potrošnje – 340,64 milijuna kuna,
- Osiguranje izvoza kapitalnih dobara i usluga – 637,45 milijuna kuna,
- Osiguranje kredita za pripremu izvoza – 84,3 milijuna kuna,
- Osiguranje činidbenih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog posla – 288,88 milijuna kuna.

Na ime premije osiguranja tijekom 2012. godine u Garantni fond osiguranja izvoza uprihodovano je 10,09 milijuna kuna.

Tijekom 2012. godine osiguranicima je uslijed materijalizacije šteta po zaključenim policama osiguranja isplaćeno 9 odšteta u ukupnom iznosu od 55,33 milijuna kuna. Na ime troškova naplate potraživanja u cilju umanjenja šteta isplaćeno je 0,15 milijuna kuna.

Pojedinačno najveće odštete isplaćene su osiguraniku Končar – Električna vozila d.d. zbog neplaćanja inozemnog kupca JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. iz Bosne i Hercegovine po izvoznim ugovorima za modernizaciju električnih lokomotiva te za izradu i isporuku niskopodnog elektromotornog vlaka. Osiguraniku Končar – Električna vozila d.d. tijekom 2012. godine na ime odšteta isplaćeno ukupno 54,48 milijuna kuna.

U postupku regresne naplate tijekom 2012. godine naplaćeno je 2,05 milijuna kuna. Najveći dio odnosi se na regresnu naplatu od dužnika u Libiji u iznosu od 1,17 milijuna kuna, za isplaćenu odštetu u 2011. godini.

Na dan 31.12.2012. sredstava Garantnog fonda iznosila su 182,28 milijuna kuna. Ukupna (bruto) izloženost po preuzetim poslovima na kraju 2012. godine iznosila je 2,02 milijarde. Uzevši u obzir navedeno, pokrivenost ukupne (bruto) izloženosti sredstvima Garantnog fonda (potencijal za pokriće izloženosti) iznosila je 9,05% na 31.12.2012.

U privitku Godišnjeg izvješća o radu Povjerenstva za osiguranje izvoza je Poslovno izvješće za 2012. godinu - poslovi osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske, koje daje detaljne podatke o provedbi pojedinog programa osiguranja izvoza u 2012. godini.

Predsjednik Povjerenstva
za osiguranje izvoza

Hrvoske Radovanić

REPUBLIKA HRVATSKA -
MINISTARSTVO FINACIJA
ZAGREB

**POSLOVNO IZVJEŠĆE
ZA 2012. GODINU**

Poslovi osiguranja izvoza od neutrživih rizika
u ime i za račun Republike Hrvatske

18. ožujak 2013.

JK

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. UVOD	3
2. HRVATSKI IZVOZ U 2012. GODINI.....	3
3. ZAKONSKA REGULATIVA I POVJERENSTVO ZA OSIGURANJE IZVOZA.....	6
3.1. Zakonska regulativa.....	6
3.2. Povjerenstvo za osiguranje izvoza	6
4. POSLOVANJE OSIGURANJA IZVOZA U 2012. GODINI	8
4.1. Sažetak rezultata poslovanja i najznačajniji podržani izvozni poslovi	8
4.2. Poslovi osiguranja izvoza u razdoblju od 01.01. do 31.12.2012.	10
4.2.1. Osigurani izvozni promet	11
4.2.2. Odobrena osigurana svota.....	13
4.2.3. Premija osiguranja i reosiguranja.....	14
4.2.4. Isplaćene odštete, troškovi i regresne naplate	15
4.3. Pregled poslova osiguranja izvoza na dan 31.12.2012.....	16
4.4. Poslovi osiguranja izvoza po vrstama osiguranja.....	19
4.4.1. Osiguranje i reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja.....	19
4.4.2. Srednjoročno – dugoročno osiguranje izvoznih potraživanja	25
4.4.3. Osiguranje kredita za pripremu izvoza	30
4.4.4. Osiguranje činidbenih bankarskih garancija	32
4.5. Zakašnjenja u plaćanju dužnika po zaključenim ugovorima o osiguranju i rezervacije za identificirane rizike	34
4.6. Isplaćene odštete, troškovi i regresne naplate	35
4.7. Kvota šteta.....	37
4.8. Garantni fond	37
5. MEĐUNARODNA SURADNJA	38

1. UVOD

Godišnji rast svjetskog gospodarstva u 2012. godini dodatno se usporio, što je u prvom redu posljedica dugotrajne dužničke krize u eurozoni, oslabjelih financijskih institucija, spore reakcije nositelja ekonomskih politika, ali i negativnog kratkoročnog utjecaja fiskalnih prilagodbi, posebice u razvijenim zemljama koje karakterizira visoka razina proračunskog manjka i javnog duga. Slabljenje rasta razvijenih zemalja utjecalo je, kako na zemlje u razvoju, tako i na zemlje s tržištima u nastajanju.

Cijelu 2012. godinu obilježila je stagnacija gospodarskog rasta većine vanjskotrgovinskih partnera Republike Hrvatske, dok su izrazito negativna kretanja vidljiva u Italiji, Sloveniji, Bosni i Hercegovini te Srbiji. Pad osobne i investicijske potrošnje uzrokovane visokom nezaposlenosti i smanjenjem plaća, dužnička kriza te izraženi rast kamatnih stopa i dalje su glavne zapreke za oporavak.

Povećana prisutnost komercijalnih rizika, kao što su rizik neplaćanja i rizik stečaja, te sve prisutniji politički rizik česta su pojava s kojom se hrvatski izvoznici svakodnevno susreću na međunarodnom tržištu roba i usluga pri čemu im Hrvatska banka za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR) temeljem različitih programa osiguranja, omogućava lakši izlazak na strano tržište i jamči sigurnu naplatu izvoznog posla.

Poslove osiguranja izvoza, koji predstavljaju vrlo važan oblik potpore hrvatskom gospodarstvu i jačanju konkurentnosti hrvatskih izvoznika, HBOR provodi od rujna 1998. godine. Različitim programima osiguranja izvoza te reosiguranja pruža se cjelovita usluga izvoznicima i bankama, kojima se mogu pokriti sve faze izvoznog ciklusa - od pripreme za izvoz do konačne naplate izvoznog posla. HBOR poslove osiguranja i reosiguranja izvoza od neutrživih rizika provodi kao službena izvozno-kreditna agencija te nastupa u ime i za račun Republike Hrvatske.

U proteklih četrnaest godina osigurani su izvozni poslovi u vrijednosti od 16,67 milijardi kuna, za što je naplaćeno premije osiguranja u iznosu od 109,84 milijuna kuna te je isplaćeno odšteta u iznosu od 86,89 milijuna kuna. Usluge osiguranja izvoza namijenjene su izravno izvoznicima, ali i financijskim ustanovama koje kreditiraju izvozne poslove. U cilju što cjelovitije usluge HBOR usko surađuje s drugim izvozno-kreditnim osigurateljima, posebno s drugim nacionalnim izvozno-kreditnim agencijama, što je preduvjet za pokriće većih zajedničkih projekata na trećim tržištima.

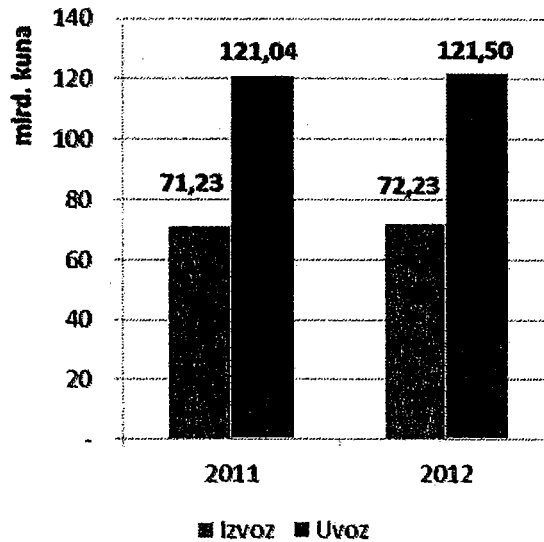
2. HRVATSKI IZVOZ U 2012. GODINI

Ukupan izvoz Republike Hrvatske tijekom 2012. godine, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, iznosio je 72,2 milijarde kuna, odnosno 9,6 milijardi eura, dok je uvoz istodobno dosegnuo vrijednost od 121,5 milijardi kuna ili 16,2 milijarde eura. Izvoz roba izražen u kunama povećao se za 1,4% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, dok se uvoz izražen u kunama povećao za 0,4%.

Vanjskotrgovinski deficit je u 2012. godini iznosio 49,3 milijardi kuna, odnosno 6,6 milijardi eura.

Pokrivenost uvoza izvozom u 2012. godini iznosila je 59,4%, dok je u istom razdoblju 2011. godine iznosila 58,9%.

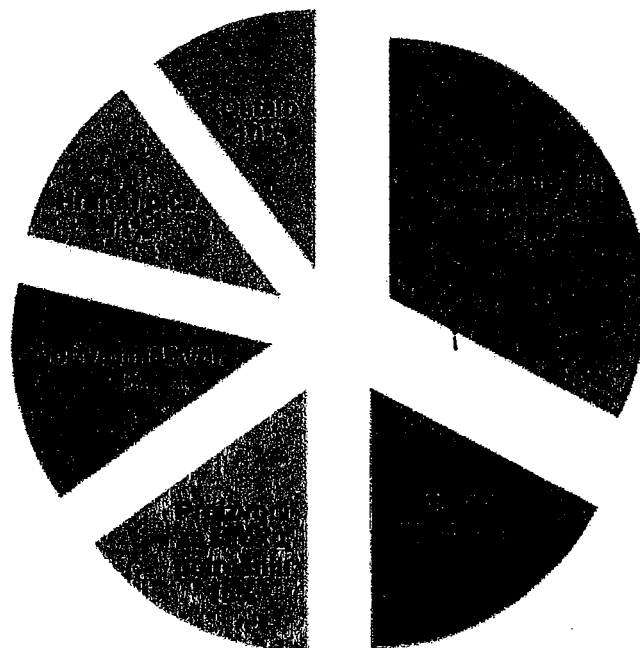
Grafički prikaz 1. Robna razmjena RH u 2012.

Uzevši u obzir Nacionalnu klasifikaciju djelatnosti, strukturu izvoza RH u 2012. godini čini prerađivačka industrija koja sudjeluje s udjelom od 89,6%, dok se preostali udio od 10,4% odnosi na poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, rudarstvo te opskrbu električnom energijom.

U nastavku je prikazana struktura izvoza Republike Hrvatske u 2012. godini prema međunarodnoj klasifikaciji ekonomske namjene proizvoda.

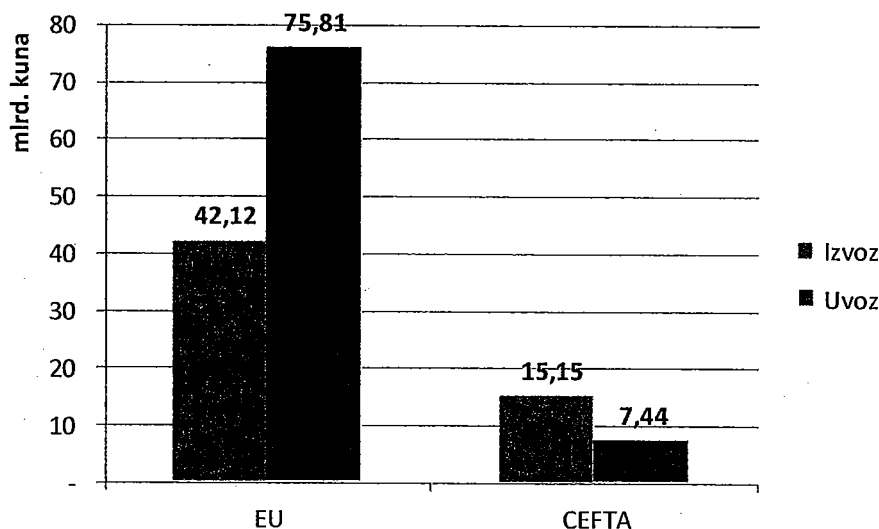
Grafički prikaz 2. Izvoz RH u 2012. prema međunarodnoj klasifikaciji ekonomske namjene proizvoda

Promatrajući izvoz i uvoz Republike Hrvatske prema ekonomskim grupacijama zemalja, robni izvoz u zemlje Europske Unije činio je u 2012. godini 58,3% ukupnog izvoza, dok je robni uvoz iz Europske Unije iznosio 62,4% ukupnog uvoza.

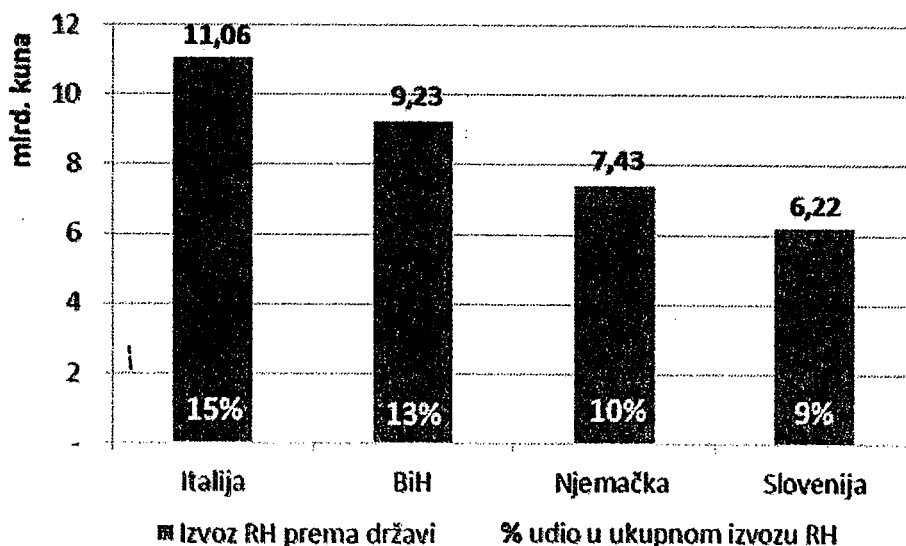
Izvoz u zemlje CEFTA-e sudjelovao je sa 21% u ukupnom izvozu, dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e činio tek 6,1% ukupnog uvoza.

Grafički prikaz 3. Izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja

U nastavku je grafički prikaz glavnih trgovinskih partnera RH u 2012. godini.

Grafički prikaz 4. Glavni trgovinski partneri RH u 2012.

fk

3. ZAKONSKA REGULATIVA I POVJERENSTVO ZA OSIGURANJE IZVOZA

3.1. Zakonska regulativa

HBOR poslove osiguranja izvoza obavlja na temelju:

- **Zakona o HBOR-u** (NN 138/06, 25/13),
- **Uredbe o osiguranju izvoza** (NN 61/07), Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o osiguranju izvoza (NN 92/08, 79/10),
- **Odluke o objavljivanju općih pravila o državnoj potpori u obliku jamstva** (NN 39/2009),
- **Odluke o objavljivanju općih pravila o državnoj potpori za osiguranje kratkoročnih izvoznih kredita** (NN 39/2008, NN 130/2012),
- **Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja** o primjeni klauzule izuzeća na poslove kratkoročnog izvozno-kreditnog osiguranja (NN 133/2011; Rješenje od 27.12.2012. Klasa: UP/I 430-01/12-02/015; Urbroj: 580-09-1/17-12-02) (dalje u tekstu: Rješenje AZTN-a).

Uredbom o osiguranju izvoza regulirani su uvjeti pod kojima HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske provodi poslove osiguranja i reosiguranja od neutrživih rizika s ciljem jačanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva na stranim tržištima po međunarodnu dogovorenim pravilima i uvjetima.

HBOR je poslove osiguranja i reosiguranja od privremeno neutrživih rizika u 2012. godini provodio sukladno Rješenju AZTN-a za razdoblje od 01.01. - 31.12.2012.

S ciljem održavanja kontinuiteta u HBOR-ovom provođenju poslova osiguranja i reosiguranja, AZTN je, temeljem Zahtjeva HBOR-a, dana 27. prosinca 2012. donio Rješenje kojim je HBOR-u odobrio daljnju primjenu klauzule izuzeća na poslove kratkoročnog izvozno- kreditnog osiguranja i reosiguranja od privremeno neutrživih rizika do 30.06.2013.

Temeljem navedenog pravnog okvira te **Ugovora o nalogu za obavljanje poslova osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske** od 04.03.2008. sklopljenog između HBOR-a i Ministarstva financija, HBOR je ovlašten za obavljanje poslova osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske.

3.2. Povjerenstvo za osiguranje izvoza

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 27.11.2008. (NN 139/08) osnovano je Povjerenstvo za osiguranje izvoza (dalje u tekstu: Povjerenstvo) kao radno tijelo Vlade Republike Hrvatske.

U sklopu svojih zadaća, Povjerenstvo:

- daje mišljenje i prijedloge o općim uvjetima osiguranja izvoza, o zaključenju ugovora o osiguranju, isplatama odštete, premijskim sustavima, klasifikacijama zemalja po rizičnosti i drugim pitanjima iz područja osiguranja izvoza,
- prati propise Europske unije o osiguranju izvoza,
- predlaže Vladi Republike Hrvatske i druge mjere za poticanje izvoza.

Povjerenstvo je sačinjeno od 6 članova koji predstavljaju sljedeće institucije:

- Ministarstvo financija,
- Ministarstvo gospodarstva,
- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova,
- Ministarstvo poljoprivrede,
- Hrvatsku gospodarsku komoru,
- Hrvatsku narodnu banku.

Tijekom 2012. godine ukupno je održano **25 sjednica Povjerenstva**, na kojima su donesena **62 pozitivna mišljenja** o poslovima osiguranja izvoza, među kojima bismo istaknuli sljedeće:

- Osiguranje činidbenih bankarskih garancija izdanih radi izvršenja izvoznog ugovora društva Dalekovod d.d., Zagreb za izvozni posao izgradnje dalekovoda u Norveškoj, u iznosu od 95 milijuna kuna.
- Osiguranje činidbenih bankarskih garancija izdanih radi izvršenja izvoznog ugovora društva Đuro Đaković TEP d.o.o., Slavonski Brod za izvozni posao izrade, montaže i puštanje u pogon kotlova za spaljivanje otpada u Švicarskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu, u iznosu od 101 milijun kuna.
- Osiguranje činidbenih bankarskih kontragarancija izdanih radi izvršenja izvoznog ugovora društva Viadukt d.d., Zagreb za izvozni posao izgradnje vijadukta na rijeci Menar u Alžiru, u iznosu od 14 milijuna kuna.
- Osiguranje činidbenih bankarskih kontragarancija izdanih radi izvršenja izvoznih ugovora društva Uljanik Brodogradilište d.d., Pula za izvozni posao izgradnje dva broda za prijevoz kamiona, drugih vozila i putnika, u iznosu od 92 milijuna kuna.
- Osiguranje naplate izvoznih potraživanja nastalih izvozom telekomunikacijske opreme društva Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb u Republiku Bjelorusiju, Rusku Federaciju, Bosnu i Hercegovinu i Cipar, u ukupnom iznosu od 581 milijun kuna.
- Odobrenje isplate odštete osiguraniku Končar – Električna vozila d.d., Zagreb zbog neplaćanja inozemnog kupca iz Bosne i Hercegovine po izvoznom ugovoru za modernizaciju električnih lokomotiva te za izradu i isporuku elektromotornog vlaka, u iznosu od 54,48 milijuna kuna.
- Regulirana je najviša gornja granica dopuštene izloženosti po poslovima osiguranja koji uključuju rizik domaćih poslovnih subjekata i koja iznosi 20% u odnosu na ukupnu bruto izloženost HBOR-a po svim programima osiguranja izvoza.
- Povjerenstvo je, u skladu s promjenama rizičnosti i kategorizacije OECD-a, odobrilo izmjenu u klasifikaciji Gruzije iz 7. u 6. kategoriju rizika. Također, Povjerenstvo je donijelo pozitivno mišljenje o svrstavanju Republike Gvatemale u 5. kategoriju rizika, budući da Republika Gvatemala nije bila obuhvaćena postojećom klasifikacijom zemalja.

4. POSLOVANJE OSIGURANJA IZVOZA U 2012. GODINI

4.1. Sažetak rezultata poslovanja i najznačajniji podržani izvozni poslovi

Nastavak usporavanja godišnjeg rasta svjetskog gospodarstva, kao i negativna gospodarska kretanja kod većine vanjskotrgovinskih partnera Republike Hrvatske obilježilo je cijelu 2012. godinu.

U cilju podrške hrvatskom izvozu u tako izazovnom poslovnom okruženju, HBOR je tijekom 2012. godine hrvatskim izvoznicima odobrio osiguranje za nove izvozne poslove u vrijednosti od **1,35 milijardi kuna** te je osiguran promet u ukupnom iznosu od **2,56 milijardi kuna**.

Kao najznačajnija izvozna tržišta za koja je odobreno novo osiguranje u 2012. godini ističu se Ruska Federacija, Bosna i Hercegovina, Ujedinjeno Kraljevstvo, Norveška i Turkmenistan.

Kroz programe osiguranja izvoznih poslova tijekom 2012. godine je podržan izvoz hrvatskih roba i usluga u 53 zemlje svijeta, prema ukupno 758 kupaca.

Tablica 1. Sažetak rezultata poslovanja osiguranja izvoza u 2012.

Ukupni osigurani izvozni promet	2,56 mlrd. kuna
Ukupno odobrena osigurana svota	1,35 mlrd. kuna
Ukupno naplaćena premija osiguranja	10,09 mil. kuna
Regresne naplate	2,05 mil. kuna
Isplaćene odštete	55,33 mil. kuna
Isplaćeni troškovi	0,15 mil. kuna
Kvota šteta	457%
Ukupna bruto izloženost po poslovima osiguranja izvoza na 31.12.2012.	2,02 mlrd. kuna
Stanje Garantnog fonda (potencijal za pokriće izloženosti) na 31.12.2012.	182,28 mil. kuna
Broj država prema kojima je osiguran izvoz	53
Udio osiguranog izvoznog prometa u ukupnom izvozu RH	3,54%

U nastavku navodimo najznačajnije projekte hrvatskih izvoznika koje je HBOR podržao kroz programe osiguranja izvoza u 2012. godini:

- **Osiguranje izvoza robe široke potrošnje u vrijednosti od 1,55 mlrd. kuna** čime je u najvećoj mjeri podržan hrvatski izvoz metalne, nemetalne, papirne, farmaceutske, tekstilne, drvene i građevinske industrije

- **Osiguranje činidbenih bankarskih garancija i kontragarancija izdanih radi izvršenja izvoznog ugovora:**
  - **Đuro Đaković TEP d.o.o., Slavonski Brod** za izvozni posao izrade, montaže i puštanje u pogon kotlova za spaljivanje otpada u Švicarskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu, ukupna osigurana svota: **101 milijun kuna**
  - **Dalekovod d.d., Zagreb** za izvozni posao izgradnje dalekovoda u Norveškoj, osigurana svota: **95 milijuna kuna**
  - **Uljanik Brodogradilište d.d., Pula** je s tvrtkom iz Turkmenistana zaključio izvozne ugovore za izvozni posao izgradnje dva broda za prijevoz kamiona, drugih vozila i putnika, osigurana svota: **92 milijuna kuna**
  - **Viadukt d.d., Zagreb** za izvozni posao izgradnje vijadukta na rijeci Menar u Alžiru, na natječaj je pristupio zajedno s alžirskom tvrtkom SAPTA, osigurana svota: **14 milijuna kuna**
- **Osiguranje izvoza kapitalnih dobara i usluga:**
  - isporuka telekomunikacijske opreme izvoznika **Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb** prema inozemnim kupcima Rue Beltelecom, Republika Bjelorusija, MARVEL AV LLC, Ruska Federacija te JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Bosna i Hercegovina; isporuka računalnih servera prema inozemnom kupcu Marvel Computer Solutions Limited, Cipar, ukupno osigurana svota: **581 milijun kuna**
  - isporuka brojača osovina koji se koristi u željezničkom prometu izvoznika **Altpro d.o.o., Zagreb** prema inozemnom kupcu P.T.Len Industri, Indonezija, ukupno osigurana svota: **11 milijuna kuna**
  - isporuka generatora izvoznika **Končar – Generatori i motori d.d., Zagreb** prema inozemnom kupcu OJSC Kolomensky Zavod, Ruska Federacija, osigurana svota: **5 milijuna kuna**
  - isporuka mikro dozera izvoznika **Dok-Ing d.o.o., Zagreb** prema inozemnom kupcu Rustenburg Platinum Mines, Južna Afrika, osigurana svota: **5 milijuna kuna**
- **Osiguranje kredita za pripremu izvoza:**
  - Izvozniku **Našicecement d.d., Našice** osiguran je kredit za pripremu izvoza u iznosu **36 milijuna kuna**, koji se koristi za proizvodnju cementa namijenjenog za izvoz
  - Izvozniku **Požgaj d.o.o., Veliki Bukovec** osiguran je kredit za pripremu izvoza u iznosu **6,5 milijuna kuna**, koji se koristi za proizvodnju lijepljenih masivnih ploča namijenjenih za izvoz
  - Izvozniku **Parketi Požgaj d.o.o., Veliki Bukovec** osiguran je kredit za pripremu izvoza u iznosu **6,5 milijuna kuna**, koji se koristi za proizvodnju i izvoz gotovog parketa
  - Izvozniku **Tehnix d.o.o., Donji Kraljevec** osigurana su tri kredita za pripremu izvoza u ukupnom iznosu **14,8 milijuna kuna**, koji se koristi za proizvodnju opreme za sortiranje miješanog komunalnog otpada za potrebe kupaca u inozemstvu
  - Izvozniku **Geofoto d.o.o., Zagreb** osiguran je kredit za pripremu izvoza u iznosu **12 milijuna kuna**, koji se koristi za izvršenje fotogrametrijsko-kartografsko-katastarskih usluga kupcima u inozemstvu

- Izvozniku **DOK-ING d.o.o., Zagreb** osiguran je kredit za pripremu izvoza u iznosu **5 milijuna kuna**, koji se koristi za proizvodnju strojeva za rad u rudniku
- Izvozniku **Altpro d.o.o., Zagreb** osiguran je kredit za pripremu izvoza u iznosu **3,5 milijuna kuna**, koji se koristi za proizvodnju i izvoz brojača osovina u željezničkom prometu

4.2. Poslovi osiguranja izvoza u razdoblju od 01.01. do 31.12.2012.

Tablica 2. Pregled poslovanja u 2012. godini u usporedbi s prethodnom godinom, u kunama

	2011.	2012.	Indeks 2012./2011.
1. Kratkoročno osiguranje			
Broj odobrenih kreditnih limita	350	418	119,43
Osigurana svota	285.873.972	303.714.914	106,24
Osigurani izvozni promet	839.965.354	762.638.171	90,79
Naplaćena premija	2.984.141	2.930.564	98,20
Isplaćene odštete	4.502.421	758.831	16,85
Isplaćeni troškovi	39.298	85.546	217,69
Regresne naplate	184.853	130.559	70,63
2. Kratkoročno reosiguranje (HKO d.d.)			
Broj reosiguranih kreditnih limita	186	111	59,68
Reosigurana svota	98.942.188	36.920.738	37,32
Reosigurani izvozni promet	696.185.695	784.674.819	112,71
Naplaćena premija	1.162.007	2.198.669	189,21
Isplaćene odštete	-	86.218	-
3. Srednjoročno-dugoročno osiguranje			
Broj odobrenih kreditnih limita	7	11	157,14
Osigurana svota	102.046.618	637.448.941	624,66
Naplaćena premija	6.811.359	3.067.639	45,04
Isplaćene odštete	1.160.120	54.481.114	4.696,16
Isplaćeni troškovi	-	67.074	-
Regresne naplate	-	1.923.517	-
4. Osiguranje kredita za pripremu izvoza			
Broj izdanih polica	5	9	180,00
Osigurana svota	23.500.000	84.300.000	358,72
Naplaćena premija	117.500	386.000	328,51
Isplaćene odštete	7.589.023	-	-
Isplaćeni troškovi	26.027	-	-
5. Osiguranje činidbenih bankarskih garancija			
Broj izdanih polica	1	9	900,00
Broj odobrenih kreditnih limita	4	15	375,00
Osigurana svota	33.649.474	288.877.802	858,49
Naplaćena premija	201.036	1.506.395	749,32

6. Sveukupno

Broj odobrenih kreditnih limita	552	564	102,17
Osigurana svota	544.012.252	1.351.262.395	248,39
Osigurani izvozni promet	1.695.347.141	2.557.939.733	150,88
Naplaćena premija	11.276.043	10.089.267	89,48
Regresne naplate	184.853	2.054.076	1.111,19
Iznos isplaćenih odšteta	13.251.564	55.326.164	417,51
Isplaćeni troškovi	65.326	152.621	233,63
Udio osiguranog izvoznog prometa u ukupnom izvozu RH	2,38%	3,54%	148,79

Tablica 3. Ukupni pregled poslovanja osiguranja izvoza u razdoblju od 1999. – 2012.

	1999. – 2012.	2011.	2012.	Indeks 2012./2011.
Osigurana svota	7.978.672.855	544.012.252	1.351.262.395	248,39
Osigurani izvozni promet	16.665.204.850	1.695.347.141	2.557.939.733	150,88
Naplaćena premija	109.839.525	11.276.043	10.089.267	89,48
Regresne naplate	6.929.581	184.853	2.054.076	1.111,19
Iznos isplaćenih odšteta	86.894.224	13.251.564	55.326.164	417,51
Broj isplaćenih odšteta	97	18	9	50
Isplaćeni troškovi	1.038.988	65.326	152.621	233,63

Napomene:

- *Kroz kratkoročno osiguranje i reosiguranje osigurava se izvoz robe široke potrošnje, dok se kroz srednjoročno-dugoročno osiguranje osigurava izvoz kapitalnih dobara i usluga.*
- *Osigurana svota je novčani iznos na koji je zaključeno osiguranje po pojedinom dužniku.*
- *Broj reosiguranih limita predstavlja broj limita koje je HBOR preuzeo u reosiguranje temeljem Ugovora o reosiguranju s HKO d.d.*
- *Reosigurana svota predstavlja novčani iznos koji je HBOR uzeo u pokriće.*
- *Reosigurani izvozni promet predstavlja iznos izvoznog prometa pokrivenog kroz kratkoročno reosiguranje.*
- *Naplaćena premija po kratkoročnom reosiguranju predstavlja bruto premiju koja se umanjuje provizijom reosiguranja, povrate i bonuse koji nisu iskazani u tablici.*
- *Sredstva regresne naplate su naknadno primljena sredstva s osnove isplaćenih odšteta.*
- *Isplaćeni troškovi predstavljaju troškove vezane uz naplatu potraživanja (odvjetnički, sudski i ostali troškovi).*

4.2.1. Osigurani izvozni promet

HBOR je tijekom 2012. godine osigurao izvozni promet hrvatskih izvoznika u iznosu od **2,56 milijardi kuna**, čime je pokriveno 3,54% ukupnog izvoza Republike Hrvatske. U odnosu na isto razdoblje prošle godine, zabilježeno je povećanje od 50,88% ukupnog osiguranog izvoznog prometa

U 2012. godini, u odnosu na prethodnu, vidljiv je porast osiguranog izvoznog prometa po svim programima osiguranja izvoza.

Najveći porast osiguranog prometa vidljiv je u dijelu osiguranja činidbenih bankarskih garancija, putem kojeg je u 2011. godini osigurano ukupno 33,65 mil. kuna, dok je tijekom 2012. godine osiguran promet u vrijednosti od 288,88 mil. kuna.

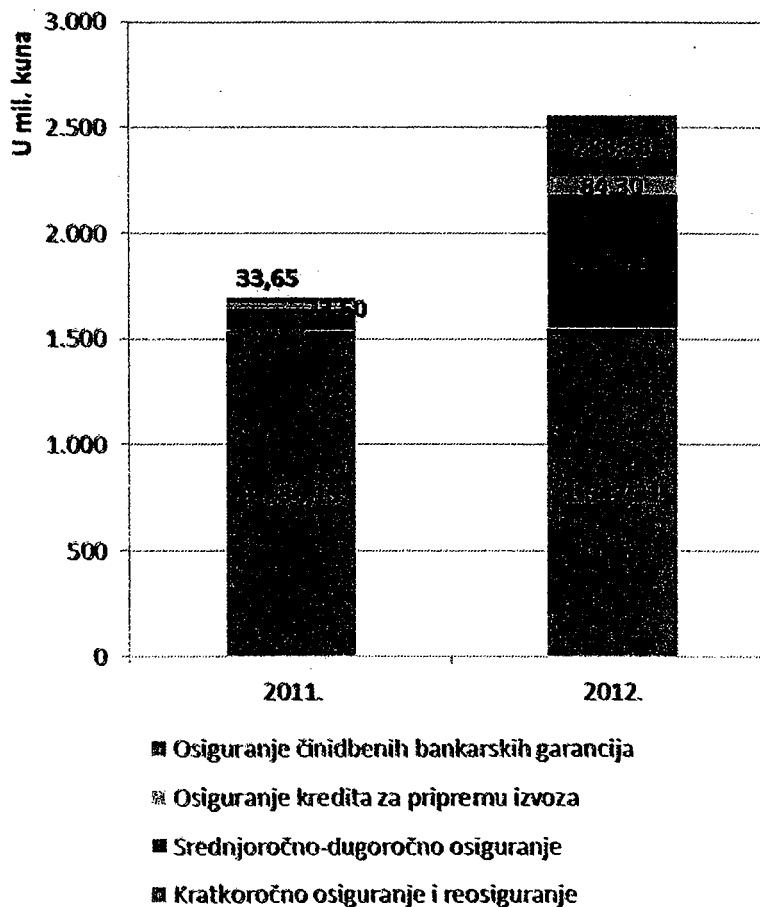
Rastu ukupnog osiguranog prometa doprinio je i osigurani promet temeljem izvoza kapitalnih dobara i usluga koji je tijekom 2012. godine iznosio 637,45 mil. kuna te je zabilježio porast od 524,66% u odnosu na prethodnu godinu.

Usporedbom osiguranog izvoznog prometa po programima osiguranja tijekom 2011. i 2012. godine, vidljiva je promjena njegove strukture.

Tako je, tijekom 2011. godine, udio osiguranog prometa po programima katkoročnog osiguranja i reosiguranja u ukupnom osiguranom izvoznom prometu iznosio 91%, dok je u 2012. smanjen i iznosi 60%. Udio osiguranog prometa temeljem izvoza kapitalnih dobara i usluga u ukupnom osiguranom izvoznom prometu je tijekom 2011. godine iznosio 6%, dok je u 2012. godini povećan i iznosi 25%.

Značajniji porast udjela u ukupnom osiguranom prometu bilježi i promet osiguran po programu osiguranja činidbenih bankarskih garancija, koji je porastao s 2% u 2011. godini na 11% u 2012. godini. Struktura izvoznog prometa koji je HBOR osigurao tijekom 2012. godine, prema vrsti osiguranja, prikazana je u sljedećem grafičkom prikazu.

Grafički prikaz 5. Osigurani izvozni promet u 2011. i 2012., prema vrsti osiguranja

4.2.2. Odobrena osigurana svota

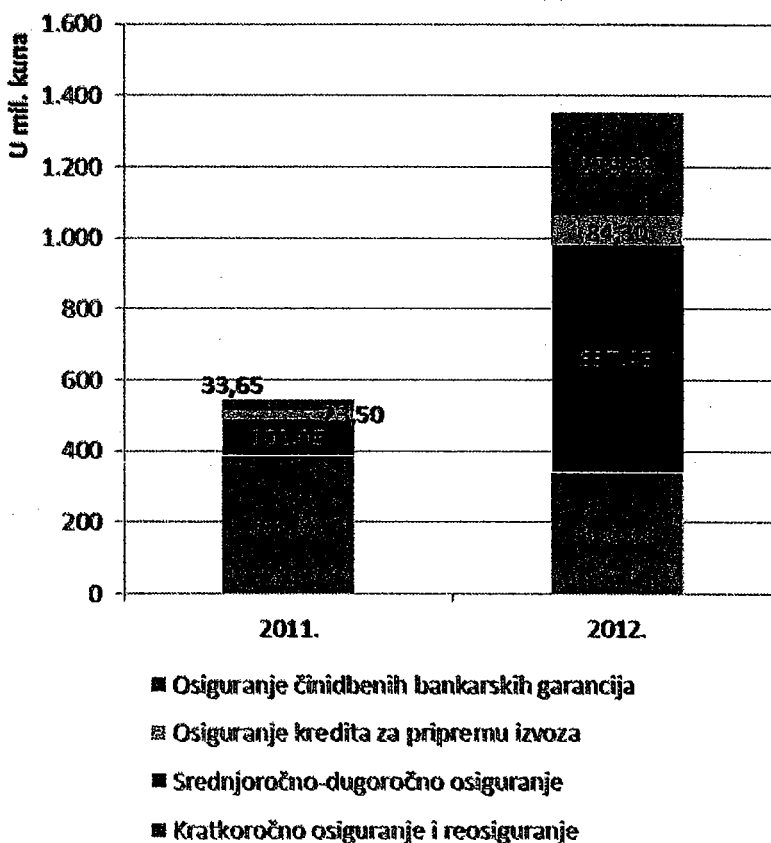
U 2012. godini odobreno je osiguranje za nove izvozne poslove u ukupnoj vrijednosti od **1,35 milijardi kuna**.

Ukupno odobrena osigurana svota tijekom 2012. godine bilježi rast za 148,39% u usporedbi s prethodnom godinom.

Od iznosa ukupno odobrene osigurane svote za osiguranje i reosiguranje izvoza robe široke potrošnje odobreno je **340,64 milijuna kuna** dok je za osiguranje izvoza kapitalnih dobara i usluga odobreno **637,45 milijuna kuna**.

Za osiguranje kredita za pripremu izvoza u 2012. godini odobreno je **84,30 milijuna kuna**, dok je za osiguranje činidbenih bankarskih garancija odobreno **288,88 milijuna kuna**.

Grafički prikaz 6. Odobrena osigurana svota tijekom 2011. i 2012., prema vrsti osiguranja

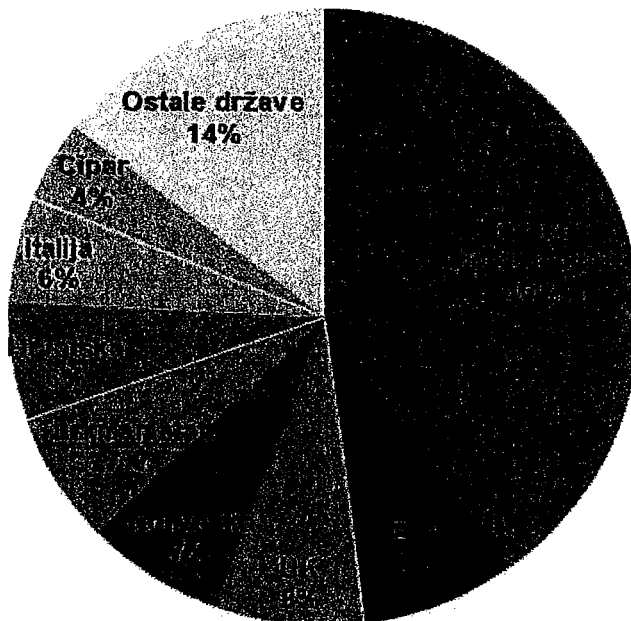
Na značajan porast ukupno odobrene osigurane svote u 2012. godini najveći utjecaj imalo je odobreno osiguranje izravnih isporuka (osiguranje kredita dobavljača) za izvoznika **Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb** za izvozne poslove u **Rusku Federaciju, Bosnu i Hercegovinu, Bjelorusiju i Cipar** u ukupnom iznosu od **581,17 milijuna kuna**. Navedeni iznos čini 43,01% ukupno odobrene osigurane svote tijekom 2012. godine.

Na porast ukupno odobrene osigurane svote tijekom 2012. godine značajan utjecaj imalo je i odobreno osiguranje garancija za dobro izvršenje posla za izvoznika **Dalekovod d.d., Zagreb** za

izvozne poslove u Norveškoj u ukupnom iznosu **95,10 milijuna kuna** te osiguranje kontragarancija za povrat avansa za izvoznika **Uljanik Brodogradilište d.d., Pula** za izvozne poslove u Turkmenistan u ukupnom iznosu **92,06 milijuna kuna**.

U nastavku je grafički prikaz odobrenih osiguranih svota po zemljama iz kojeg je vidljivo kako je hrvatskim izvoznicima u 2012. godini tržište Ruske Federacije bilo posebno interesantno za realizaciju novih izvoznih poslova i na koje se odnosi 40% vrijednosti ukupno odobrenih osiguranih svota u 2012.

Grafički prikaz 7. Ukupno odobrene osigurane svote po zemljama u 2012.

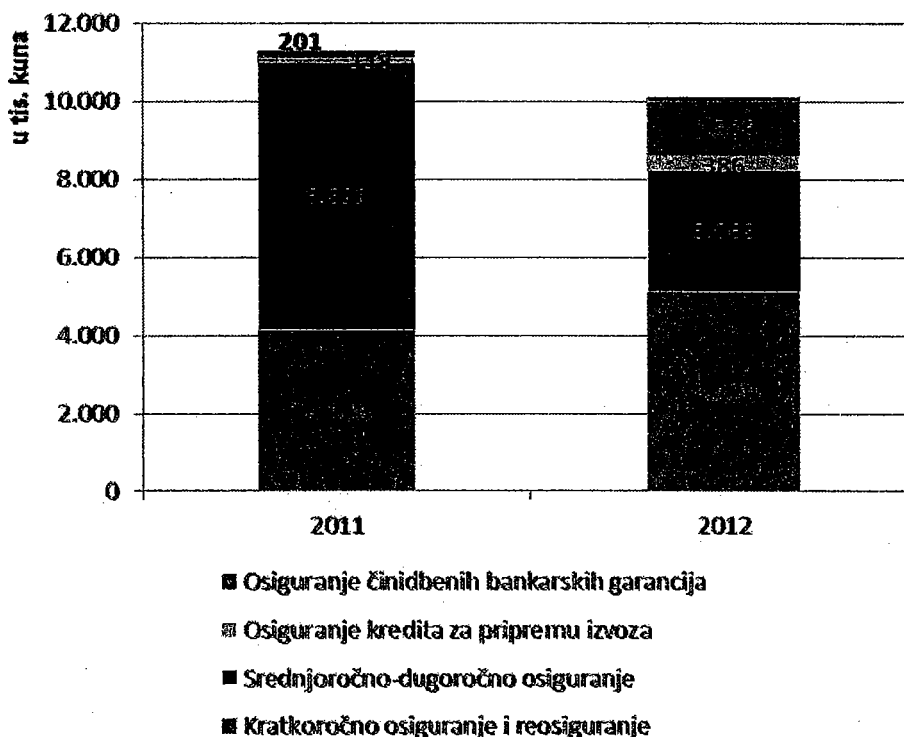
4.2.3. Premija osiguranja i reosiguranja

Premije osiguranja i reosiguranja koje HBOR, kao državni osiguratelj, naplaćuje za preuzeti rizik predstavljaju prihod Garantnog fonda (potencijala za pokriće izloženosti) i namijenjene su za isplate odšteta i pokriće troškova sprječavanja nastanka štete. Garantni fond predstavlja potencijal za pokriće izloženosti koji uključuje inicijalnu uplatu Ministarstva financija u iznosu od 120 milijuna kuna, stanje novčanih sredstava i deviznih tekućih računa kod stranih banaka i ostala slobodna sredstva (dalje u tekstu: Garantni fond) te se razlikuje od Ukupnog Garantnog fonda definiranog u Financijskim izvješćima Poslova osiguranja izvoza za 2012. godinu. Sukladno Financijskim izvješćima Poslova osiguranja izvoza za 2012. godinu Ukupni Garantni fond čine: inicijalna sredstva Garantnog fonda osiguranja izvoza – ulog Republike Hrvatske, ostale rezerve, zadržana dobit nakon formiranja rezervi i dobit (gubitak) tekuće godine.

Redoviti prihod od premija osiguranja koji predstavlja obračunatu premiju osiguranja u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine ostvaren je u iznosu od 11,23 mil. kuna i smanjen je u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 3,5%. Neto prihod od premije osiguranja koji predstavlja obračunatu premiju osiguranja umanjenu za troškove u 2012. godini iznosi 10,94 mil. kuna i smanjen je u odnosu na 2011. godinu za 5,8%.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine naplaćeno je ukupno **10,09 milijuna** kuna na ime premije osiguranja, što predstavlja smanjenje od 10,52% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Sagledavši strukturu naplaćene premije u 2012. godini vidljivo je kako je porast premije po svim vrstama osiguranja osim po srednjoročno-dugoročnom osiguranju gdje je zabilježen pad od 54,96%. Najznačajnije povećanje premije zabilježeno je po programu osiguranja činidbenih bankarskih garancija gdje je zabilježen porast od 649,32% u odnosu na 2011. godinu.

Grafički prikaz 8. Struktura ukupno naplaćene premije po pojedinom programu osiguranja

4.2.4. Isplaćene odštete, troškovi i regresne naplate

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. isplaćeno je 9 odšteta u ukupnom iznosu **55,33 milijuna kuna** što predstavlja porast od 317,51% u odnosu na iznos isplaćenih odšteta u prethodnoj godini, kada je isplaćeno 18 odšteta u ukupnom iznosu 13,25 milijuna kuna.

Značajan porast u vrijednosti isplaćenih odšteta zabilježen je zbog isplate odšteta osiguraniku Končar – Električna vozila d.d. u iznosu od 54,48 milijuna kuna koja je isplaćena zbog nastanka komercijalnog rizika neplaćanja dužnika iz Bosne i Hercegovine. Spomenuti iznos predstavlja 98% ukupno isplaćenih odšteta u 2012. godini.

Na ime troškova naplate potraživanja isplaćeno je 152.621 kuna što predstavlja povećanje od 133,63% u odnosu na prethodnu godinu, kada je isplaćeno 65.326 kuna.

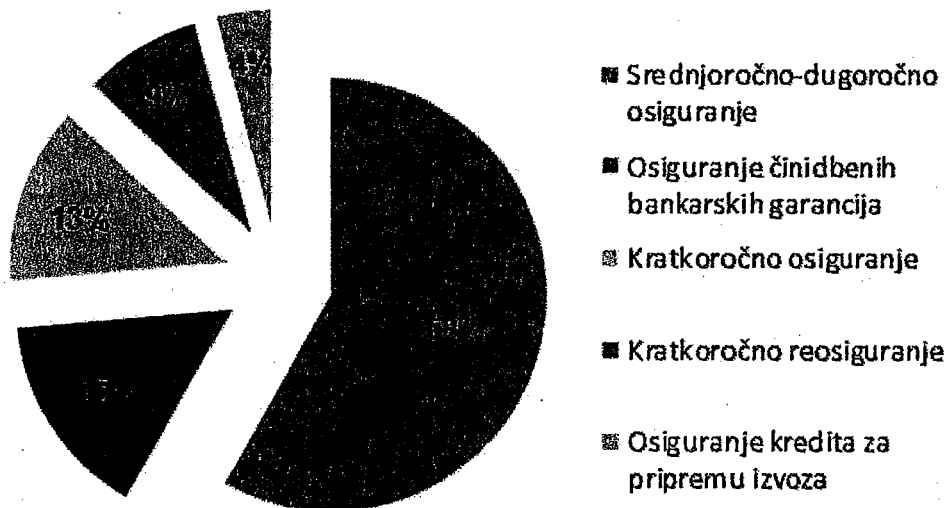
U postupku regresne naplate tijekom 2012. godine naplaćeno je **2,05 milijuna kuna**. Najveći udio, odnosno 83% od iznosa ukupne regresne naplate tijekom 2012. godine, odnosi se na naplatu od dužnika iz Libije u iznosu od 1,17 milijuna kuna za odštetu isplaćenu zbog nastanka političkog rizika.

4.3. Pregled poslova osiguranja izvoza na dan 31.12.2012.

Ukupna HBOR-ova bruto izloženost po poslovima osiguranja izvoza na dan 31.12.2012. godine iznosila je **2,02 milijardi kuna** što je porast od 63,29% u odnosu na 31.12.2011. godine.

Na rast ukupne bruto izloženosti najveći utjecaj imali su izvozni poslovi podržani kroz osiguranje izvoza kapitalnih dobara i usluga te kroz program osiguranja činidbenih bankarskih garancija. Strukturu ukupne HBOR-ove bruto izloženosti na dan 31.12.2012. godine čini bruto izloženost po srednjoročno-dugoročnim osiguranim poslovima u visini od 1,17 milijardi kuna, zatim bruto izloženost po poslovima osiguranja činidbenih bankarskih garancija u visini od 310,33 milijuna kuna, bruto izloženost po poslovima osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja u vrijednosti od 269,81 milijuna kuna, bruto izloženost po poslovima reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja u vrijednosti od 179,02 milijuna kuna te bruto izloženost temeljem poslova osiguranja kredita za pripremu izvoza u iznosu od 82,30 milijuna kuna.

Grafički prikaz 9. Ukupna bruto izloženost po vrsti osiguranja na dan 31.12.2012.

U nastavku je prikaz ukupne bruto izloženosti HBOR-a na dan 31.12.2012. u odnosu na stanje Garantnog fonda u usporedbi s 31.12.2011.

Tablica 4. Usporedba stanja na dan, u kunama

Stanje na dan	31.12.2011.	31.12.2012.	Indeks
Ukupna bruto izloženost	1.234.002.698	2.015.060.715	163,29
Garantni fond	217.848.670	182.284.482	83,67
Udio Garantnog fonda u ukupnoj bruto izloženosti	17,65%	9,05%	51,27
Rezervacije za identificirane rizike	4.462.165	24.611.577	551,56

Napomene:

- Ukupna bruto izloženost predstavlja zbroj svih osiguranih svota po policama osiguranja aktivnima na dan 31.12.
- Garantni fond uključuje: stanje novčanih sredstava i deviznih tekućih računa kod stranih banaka i ostala slobodna sredstva.
- Rezervacije za identificirane rizike su sredstva rezervirana za kašnjenja u plaćanju osiguranih dužnika (osigurana svota umanjena za samoprdržaj).

Stanje Garantnog fonda na dan 31.12.2012. godine iznosi **182,28 milijuna kuna**. U 2012. godini došlo je do značajnog povećanja isplaćenih odšteta te, posljedično, i do smanjenja sredstava u Garantnom fondu. Istovremeno, zbog povećanog interesa hrvatskih izvoznika za osiguranjem svojih izvoznih potraživanja, ukupna HBOR-ova bruto izloženost na dan 31.12.2012. se povećala za 63,29% u odnosu na prethodnu godinu. Rezultat navedenih kretanja je smanjen udio Garantnog fonda u ukupnoj HBOR-ovoj bruto izloženosti sa 17,65% na 9,05%.

Odlukom Nadzornog odbora br. 1000-1515/2013 od 30.01.2013. regulirano je kako omjer stanja Garantnog fonda i ukupne neto izloženosti ne smije biti niži od 8%. Ukupna neto izloženost predstavlja zbroj svih osiguranih svota po policama osiguranja aktivnima na određeni dan umanjene za samopriznaj.

Na dan 31.12.2012. ukupna neto izloženost iznosi 1,77 milijardi kuna. Omjer stanja Garantnog fonda i ukupne neto izloženosti na dan 31.12.2012. iznosi 10,29%. HBOR je na dan 31.12.2012. osiguravao ukupno **84 osiguranika**, što je porast u odnosu na broj osiguranika na 31.12.2011. godine kada ih je bilo 75. Na dan 31.12.2012. bilo je aktivno ukupno 758 kreditnih limita što je porast od 2% u odnosu na prethodnu godinu kada je na 31.12.2011. bio aktivan 741 kreditni limit.

Osim rizika inozemnih kupaca i njihovih država, HBOR kroz programe osiguranja kredita za pripremu izvoza i osiguranja činidbenih bankarskih garancija po osnovanom i neosnovanom pozivu na sebe preuzima i domaći rizik, tj. rizik hrvatskih izvoznika.

Temeljem Odluke Uprave HBOR-a i Mišljenja Povjerenstva za osiguranje izvoza, za poslove osiguranja izvoza koji uključuju osiguranje rizika domaćih poslovnih subjekata određena je najviša gornja granica izloženosti od **20%** ukupne bruto izloženosti po svim poslovima osiguranja izvoza. Na dan 31.12.2012. godine bruto izloženost po poslovima osiguranja izvoza koji uključuju osiguranje rizika domaćih poslovnih subjekata iznosi **14,92%** ukupne bruto izloženosti.

Tablica 5. Izloženost po poslovima osiguranja izvoza prema izvoru rizika, u kunama

Stanje na dan	31.12.2012.	Udio u ukupnoj bruto izloženosti
Ukupna bruto izloženost	2.015.060.715	100,00%
Osiguranje rizika inozemnih poslovnih subjekata	1.714.485.705	85,08%
- Kratkoročno osiguranje	269.813.586	13,39%
- Kratkoročno reosiguranje	179.020.684	8,88%
- Srednjoročno-dugoročno osiguranje	1.173.594.822	58,24%
- Osiguranje činidbenih bankarskih garancija koje uključuju rizik u inozemstvu	92.056.613	4,57%
Osiguranje rizika domaćih poslovnih subjekata	300.575.010	14,92%
† Osiguranje kredita za pripremu izvoza	82.300.000	4,08%
- Osiguranje činidbenih bankarskih garancija koje uključuju rizik izvoznika	218.275.010	10,83%

Podržan je izvoz hrvatskih roba i usluga u **53 zemlje svijeta**, a u strukturi bruto izloženosti na dan 31.12.2012. prevladava izloženost prema Ruskoj Federaciji koja iznosi 576,84 mil. kuna te Bosni i Hercegovini u vrijednosti od 286,25 mil. kuna.

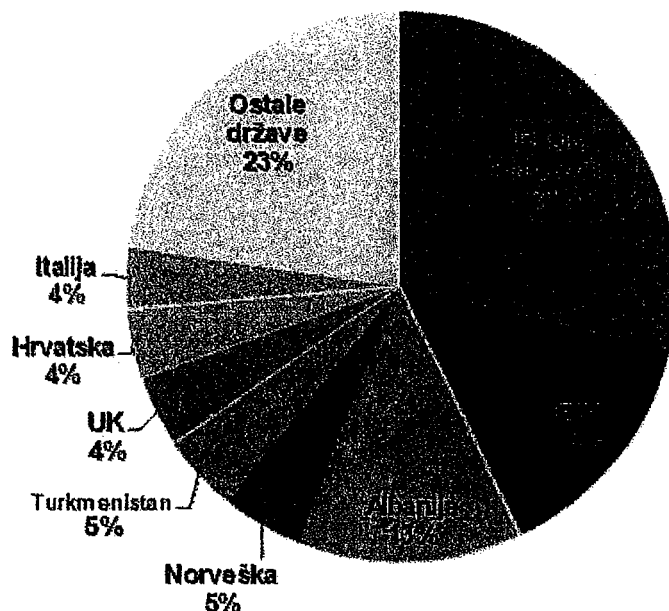
Tablica 6. Ukupna bruto izloženost po zemljama na dan 31.12.2012.

R.B.	Država	Broj limita	Osigurana svota			Udio
			u kunama	u eurima	u američkim dolarima	
1	Ruska Federacija	13	576.841.247	76.447.123	100.726.732	28,63%
2	Bosna i Hercegovina	166	286.246.485	37.935.429	49.983.723	14,21%
3	Albanija	2	264.255.298	35.021.000	46.143.671	13,11%
4	Norveška	4	96.987.306	12.853.451	16.935.707	4,81%
5	Turkmenistan	2	92.056.613	12.200.000	16.074.720	4,57%
6	Ujedinjena Kraljevina	12	84.866.862	11.247.163	14.819.262	4,21%
7	Hrvatska*	9	82.300.000	10.906.984	14.371.043	4,08%
8	Italija	60	72.634.177	9.626.000	12.683.218	3,60%
9	Bjelorusija	4	56.993.826	7.553.229	9.952.135	2,83%
10	Srbija	88	56.196.035	7.447.500	9.812.826	2,79%
11	Slovenija	109	49.052.592	6.500.800	8.565.454	2,43%
12	Alžir	6	46.997.167	6.228.400	8.206.540	2,33%
13	Rumunjska	7	45.888.757	6.081.506	8.012.992	2,28%
14	Crna Gora	44	34.315.989	4.547.800	5.992.181	1,70%
15	Francuska	31	23.466.891	3.110.000	4.097.736	1,16%
16	Filipini	3	23.427.169	3.104.736	4.090.800	1,16%
17	Makedonija	33	18.879.151	2.502.000	3.296.635	0,94%
18	Iran	2	12.550.168	1.663.238	2.191.482	0,62%
19	Njemačka	19	12.525.736	1.660.000	2.187.216	0,62%
20	Finska	2	8.300.186	1.100.000	1.449.360	0,41%
21	Austrija	15	7.461.679	988.875	1.302.942	0,37%
22	Švicarska	13	6.074.227	805.000	1.060.668	0,30%
23	Kosovo	15	5.866.723	777.500	1.024.434	0,29%
24	Nizozemska	8	5.696.946	755.000	994.788	0,28%
25	Indonezija	2	4.699.178	622.769	820.560	0,23%
26	Belgija	8	4.640.559	615.000	810.324	0,23%
27	Ukrajina	8	3.750.175	497.000	654.847	0,19%
28	Kazakhstan	3	3.697.356	490.000	645.624	0,18%
29	Švedska	5	3.440.805	456.000	600.826	0,17%
30	Mađarska	15	2.889.974	383.000	504.641	0,14%
31	Poljska	6	2.678.697	355.000	467.748	0,13%
32	Gvatemala	1	2.462.521	326.351	430.000	0,12%
33	Danska	5	2.254.850	298.829	393.737	0,11%
34	Češka Republika	4	1.961.862	260.000	342.576	0,10%
35	Izrael	5	1.531.762	203.000	267.473	0,08%
36	Litva	4	1.478.942	196.000	258.250	0,07%
37	Bugarska	4	1.441.214	191.000	251.662	0,07%
38	Irska	2	1.282.756	170.000	223.992	0,06%
39	Gruzija	1	1.056.387	140.000	184.464	0,05%
40	Španjolska	1	754.562	100.000	131.760	0,04%
41	Ujedinjeni Arapski Emirati	1	754.562	100.000	131.760	0,04%
42	Turska	3	641.378	85.000	111.996	0,03%
43	Portugal	2	603.650	80.000	105.408	0,03%

44	Australija	2	515.411	68.306	90.000	0,03%
45	Sjedinjene Američke Države	1	458.144	60.716	80.000	0,02%
46	Azerbajdžan	1	377.281	50.000	65.880	0,02%
47	Kanada	1	377.281	50.000	65.880	0,02%
48	Slovačka	1	377.281	50.000	65.880	0,02%
49	Republika Moldavija	1	369.736	49.000	64.562	0,02%
50	Estonija	1	264.097	35.000	46.116	0,01%
51	Novi Zeland	1	229.072	30.358	40.000	0,01%
52	Šri Lanka	1	114.536	15.179	20.000	0,01%
53	Armenija	1	75.456	10.000	13.176	0,00%
UKUPNO		758	2.015.060.715	267.050.242	351.865.409	100,00%

* Bruto izloženost prema Hrvatskoj uključuje samo bruto izloženost po Programu osiguranja kredita za pripremu izvoza, dok je bruto izloženost po Programu osiguranja činidbenih bankarskih garancija prikazana u bruto izloženosti prema državi izvoza.

Grafički prikaz 10. Struktura ukupne bruto izloženosti po zemljama na dan 31.12.2012.

4.4. Poslovi osiguranja izvoza po vrstama osiguranja

4.4.1. Osiguranje i reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja

Kroz programe osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja koji su namijenjeni izvoznicima robe široke potrošnje HBOR je u 2012. godini osigurao izvozni promet u vrijednosti od **1,55 milijardi kuna**. U odnosu na prethodnu godinu osigurani promet bilježi blagi rast.

Kroz direktno osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja osiguran je promet u visini od **762,64 milijuna kuna**, dok reosigurani promet iznosi **784,67 milijuna kuna**.

Tablica 7. Osigurani i reosigurani kratkoročni izvozni promet u 2012., u kunama

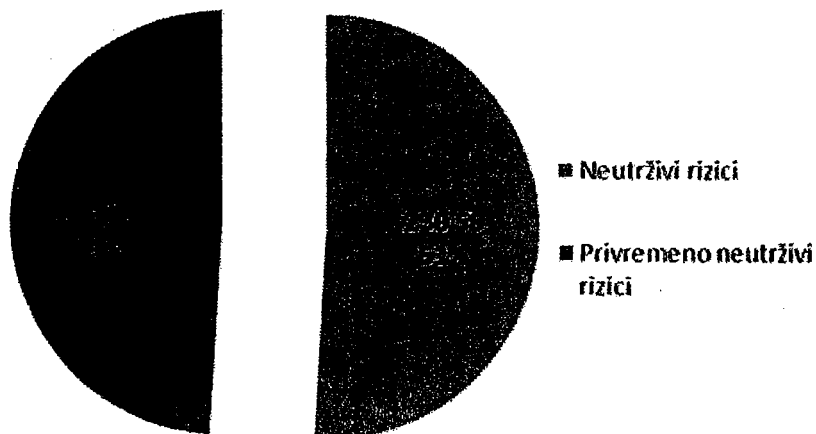
Kategorija osiguranja	Osigurani izvozni promet	Udio
Direktno osiguranje	762.638.171	49,29%
Reosiguranje (HKO d.d.)	784.674.819	50,71%
Ukupno	1.547.312.990	100,00%

Ukupna bruto izloženost po programima osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja na dan 31.12.2012. godine iznosila je **448,83 milijuna kuna**, što predstavlja smanjenje od 8,1% u odnosu na 31.12.2011. godine.

Tablica 8. Ukupna bruto izloženost po zemljama na dan 31.12.2012. po kratkoročnom osiguranju i reosiguranju, u kunama

R.b.	Država kupca	Osigurana svota	Udio
1	Italija	72.634.177	16,18%
2	Bosna i Hercegovina	66.361.726	14,79%
3	Srbija	56.196.035	12,52%
4	Ruska Federacija	51.008.418	11,37%
5	Slovenija	49.052.593	10,93%
6	Francuska	23.466.891	5,23%
7	Makedonija	18.879.151	4,21%
8	Crna Gora	13.942.804	3,11%
9	Njemačka	12.525.736	2,79%
10	Ujedinjena Kraljevina	11.028.781	2,46%
11	Ostale države (38 država)	73.710.092	16,42%
Ukupno		448.834.270	100,00%

Grafički prikaz 11. Ukupna bruto izloženost na dan 31.12.2012. po kratkoročnom osiguranju i reosiguranju, podjela na neutržive i privremeno neutržive rizike, u milijunima kuna

Utrživi (tržišni) rizici: su komercijalni i politički rizici javnopravnih i privatnih dužnika sa sjedištem odnosno prebivalištem u državi članici Europske unije ili na području Australije, Islanda, Japana, Kanade, Novog Zelanda, Norveške, Sjedinjenih Američkih Država ili Švicarske, a čije trajanje uključujući razdoblje proizvodnje ne prelazi dvije godine, odnosno svi oni rizici koji se sukladno propisima Europske unije smatraju utrživim.

Privremeno neutrživi rizici: su oni utrživi rizici koji su definirani mjerodavnim propisima Europske unije, odnosno svi utrživi rizici koji se ne mogu osigurati na privatnom tržištu osiguranja (Izvoznici s godišnjim izvoznim prometom do 2 mil. eura; Izvoznici koji osiguravaju samo pojedine inozemne kupce, odnosno pojedine izvozne transakcije; Izvoz u Grčku)

Neutrživi (netržišni) rizici: su rizici koji se, u smislu Uredbe o osiguranju izvoza (NN 61/07, 92/08 i 79/10), odnosno drugih mjerodavnih propisa te njihovih eventualnih izmjena i dopuna ne smatraju utrživim rizicima

Osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja

Kratkoročna izvozna potraživanja kod HBOR-a se mogu osigurati putem sljedećih proizvoda osiguranja:

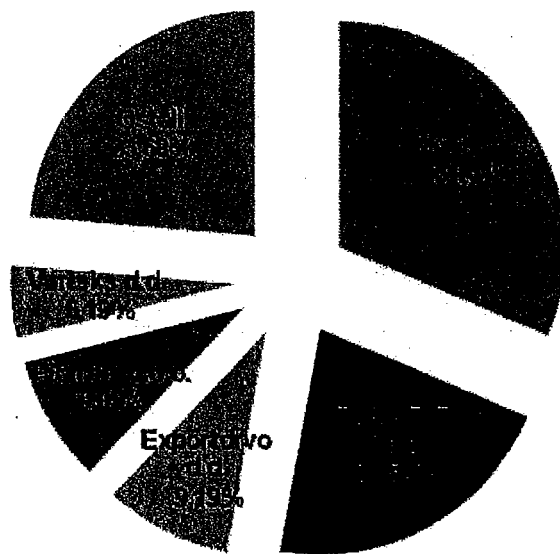
- osiguranje izravnih isporuka roba i usluga prema jednom inozemnom kupcu,
- osiguranje izravnih isporuka roba i usluga prema više inozemnih kupaca,
- osiguranje cjelokupnog izvoznog prometa.

U 2012. godini HBOR je osigurao kratkoročni izvozni promet u vrijednosti od **762,64 milijuna kuna** koji je u odnosu na 2011. godinu smanjen za 9,21%.

Najveći interes za osiguranjem naplate potraživanja s osnova izvoza robe široke potrošnje dolazio je od strane izvoznika koji posluju unutar metalne, farmaceutske, tekstilne, drvene i građevinske industrije.

U sljedećem grafičkom prikazu nalazi se pregled vodećih izvoznika po osiguranom prometu u 2012. godini.

Grafički prikaz 12. Pregled vodećih izvoznika po osiguranom prometu u 2012.

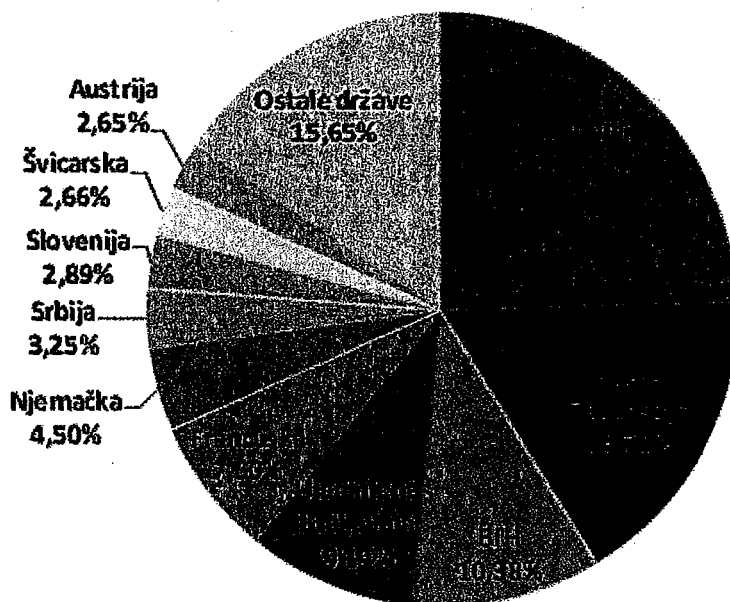

Tijekom 2012. godine odobreno je **418 kreditnih limita** u ukupnoj vrijednosti **303,71 milijuna kuna**.

Uzimajući u obzir iznose odobrenih osiguranih svota po zemljama, najveći udio u vrijednosti ukupno odobrenih osiguranih svota zauzima Italija, zatim Ruska Federacija te Bosna i Hercegovina.

AK

Grafički prikaz 13. Odobrene osigurane svote po zemljama u 2012.

Tijekom 2012. godine zaključeno je **19 ugovora** o osiguranju kratkoročnih izvoznih potraživanja, od čega je **11 ugovora** zaključeno s novim osiguranicima. Najveći broj ugovora sklopljenih s novim osiguranicima sklopljen je po modelu osiguranja izravnih isporuka roba i usluga prema jednom inozemnom kupcu.

Tablica 9. Pregled novih osiguranika u 2012.

RB	Osiguranik
1.	STS Metal d.d.
2.	Desičevo d.o.o.
3.	PRO-Klima d.o.o.
4.	Tehnix d.o.o.
5.	Galeb d.d.
6.	Dim-Mes d.o.o.
7.	Našicecement d.d.
8.	Geofoto d.o.o.
9.	Denona d.o.o.
10.	Kerm Promet d.o.o.
11.	Kraš d.d.

Na dan 31.12.2012. godine bilo je aktivno 344 kreditna limita za inozemne kupce iz 40 država.

Ukupna bruto izloženost HBOR-a na dan 31.12.2012. temeljem kratkoročnog osiguranja iznosila je 269,81 milijuna kuna, što predstavlja povećanje od 3% u odnosu na dan 31.12.2011.

Na dan 31.12.2012. bilo je aktivno 47 Ugovora o osiguranju, za ukupno 43 osiguranika.

Tablica 10. Osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja, ukupna bruto izloženost po zemljama, u kunama

Na dan 31.12.2011.				Na dan 31.12.2012.			
R.b.	Država	Osigurana svota	Udio	R.b.	Država	Osigurana svota	Udio
1.	Italija	64.452.865	24,52%	1.	Italija	72.634.177	26,92%
2.	Ruska Federacija	37.162.623	14,14%	2.	Ruska Federacija	51.008.418	18,91%
3.	Francuska	20.362.256	7,75%	3.	Bosna i Hercegovina	29.837.133	11,06%
4.	Ujedinjena Kraljevina	19.753.963	7,51%	4.	Francuska	23.466.891	8,70%
5.	Bosna i Hercegovina	17.909.334	6,81%	5.	Njemačka	12.525.736	4,64%
6.	Srbija	13.095.400	4,98%	6.	Ujedinjena Kraljevina	11.028.781	4,09%
7.	Njemačka	10.956.761	4,17%	7.	Austrija	7.461.679	2,77%
8.	Švicarska	9.111.808	3,47%	8.	Slovenija	6.194.957	2,30%
9.	SAD	8.438.913	3,21%	9.	Švicarska	6.074.227	2,25%
10.	Austrija	5.752.300	2,19%	10.	Nizozemska	5.696.946	2,11%
11.	Ostale države (31 država)	55.911.841	21,27%	11.	Ostale države (30 država)	43.856.774	16,26%
	Ukupno	262.908.064	100,00%		Ukupno	269.813.586	100,00%

U segmentu osiguranja izvoza roba široke potrošnje, HBOR je najviše izložen prema Italiji, tradicionalnom izvoznom tržištu hrvatskih roba i usluga, zatim Ruskoj Federaciji, Bosni i Hercegovini, Francuskoj te Njemačkoj.

Naplaćena premija za poslove osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja tijekom 2012. godine iznosila je **2,93 milijuna kuna**, što predstavlja smanjenje od 1,80% u odnosu na prethodnu godinu.

Reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja

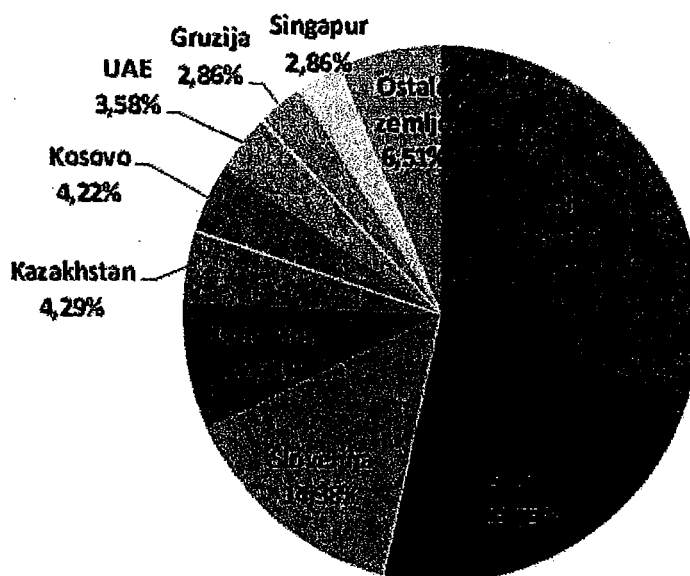
Temeljem zaključenog Ugovora o reosiguranju br. RO-1/10 od 27. srpnja 2010. s HKO d.d., HBOR u uloji državnog reosiguratelja, sukladno ugovorenoj kvoti, preuzima u reosiguranje dio osiguranih komercijalnih i političkih rizika od HKO d.d., koje isti nije u mogućnosti reosigurati na privatnom tržištu reosiguranja. Ugovorena kvota reosiguranja regulirana je na način da HBOR kao reosiguratelj u svakom riziku i svakoj premiji sudjeluje sa 70%, dok preostalih 30% predstavlja udio HKO d.d. kao osiguratelja.

U 2012. godini vrijednost ukupno reosiguranog kratkoročnog izvoznog prometa iznosila je **784,67 milijuna kuna**, čime je u najvećoj mjeri podržan hrvatski izvoz nemetalne, papirne, farmaceutske, tekstilne i drvne industrije.

Reosigurani kratkoročni izvozni promet u 2012. godini uvećan je u odnosu na 2011. godinu za 13%.

Tijekom 2012. godine reosigurano je ukupno **111 kreditnih limita** u ukupnom iznosu od **36,92 milijuna kuna**. U strukturi po zemljama, najveći udio u ukupnoj reosiguranoj svoti u 2012. godini ima Bosna i Hercegovina (30%), Srbija (24%), Slovenija (14%) i Crna Gora (8%).

Grafički prikaz 14. Odobrene reosigurane svote po zemljama u 2012.

Na dan 31.12.2012. godine ukupna bruto izloženost HBOR-a po poslovima kratkoročnog reosiguranja je iznosila **179,02 milijuna kuna** pri čemu je reosigurano 368 kreditnih limita za 368 inozemnih kupaca iz 16 zemalja.

Tablica 11. Reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja, ukupna bruto izloženost po zemljama, u kn

Na dan 31.12.2011.				Na dan 31.12.2012.			
R.b.	Država	Osigurana svota	Udio	R.b.	Država	Osigurana svota	Udio
1.	Bosna i Hercegovina	49.634.504	22,01%	1.	Srbija	52.687.320	29,43%
2.	Srbija	48.443.192	21,48%	2.	Slovenija	42.857.635	23,94%
3.	Slovenija	44.236.699	19,61%	3.	Bosna i Hercegovina	36.524.593	20,40%
4.	Ruska Federacija	30.515.521	13,53%	4.	Makedonija	16.902.198	9,44%
5.	Makedonija	17.063.179	7,57%	5.	Crna Gora	10.849.098	6,06%
6.	Crna Gora	7.664.461	3,40%	6.	Kosovo	5.149.888	2,88%
7.	Bugarska	5.192.225	2,30%	7.	Ukrajina	3.750.175	2,09%
8.	Ukrajina	3.848.045	1,71%	8.	Kazakhstan	3.697.356	2,07%
9.	Rumunjska	3.821.688	1,69%	9.	Izrael	1.531.762	0,86%
10.	Kosovo	3.241.846	1,44%	10.	Litva	1.478.942	0,83%
11.	Ostale države (13 država)	11.886.768	5,27%	11.	Ostale države (6 država)	3.591.717	2,00%
	Ukupno	225.548.128	100,00%		Ukupno	179.020.684	100,00%

Iz gore navedenih tablica vidljiv je pad ukupne bruto izloženosti po poslovima reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja u 2012. godini u odnosu na 2011. godini, kao i promjena u strukturi ukupne bruto izloženosti po zemljama. Razlog navedene promjene je tome što je HKO d.d. s danom 01.10.2012. godine promijenio privatnog reosiguratelja temeljem čega je došlo i do promjene u zemljama koje HKO d.d. reosigurava na privatnom tržištu, a posljedično tome i kod HBOR-a.

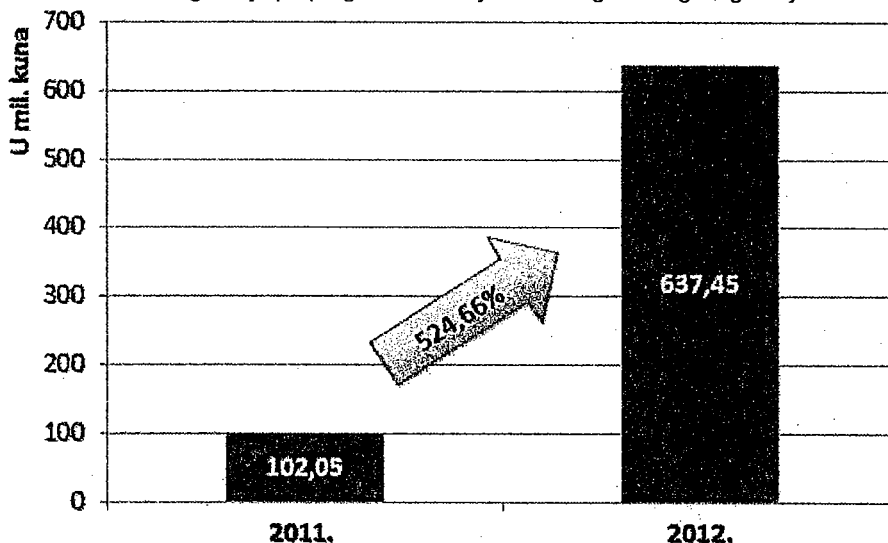
HBOR je za reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja, tijekom 2012. godine, naplatio premije u iznosu 2,20 milijuna kuna, što čini porast od 26% u odnosu na prethodnu godinu.

4.4.2. Srednjoročno – dugoročno osiguranje izvoznih potraživanja

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine zaključeno je ukupno **11 ugovora** o osiguranju, kojima je osigurana naplata potraživanja u ukupnom iznosu od **637,45 milijuna kuna**.

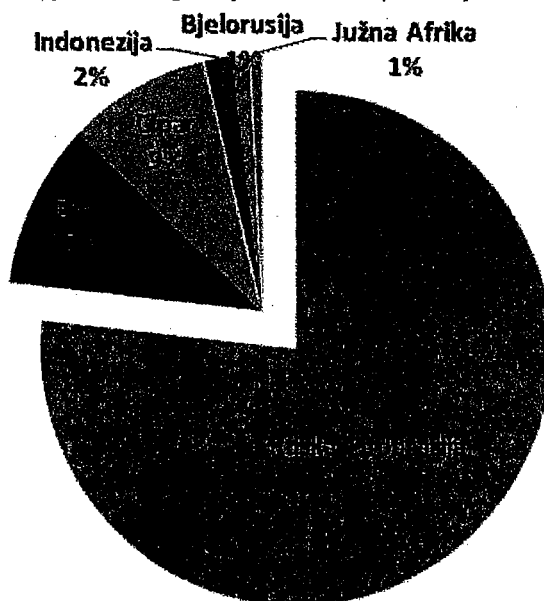
Obzirom na značajno povećanje potražnje za programima srednjoročno-dugoročnog osiguranja, ukupna odobrena osigurana svota bilježi porast od 524,66% u odnosu na odobrenu osiguranu svotu u 2011. godini.

Grafički prikaz 15. Odobreno osiguranje po programu srednjoročno-dugoročnog osiguranja u 2011. i 2012.

Uzimajući u obzir vrijednost odobrenog osiguranja, u 2012. godini najveći osiguranik je izvoznik Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb kojem je HBOR osigurao isporuku telekomunikacijske opreme inozemnim kupcima u Bjelorusiji, Rusiji te Bosni i Hercegovini te isporuku računalnih servera kupcu na Cipru. Ukupna odobrena osigurana svota u 2012. godini za Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb iznosi 581,17 milijun kuna.

Grafički prikaz 16. Srednjoročno-dugoročno osiguranje - odobreno po zemljama u 2012.

Prema strukturi ukupno odobrenog srednjoročno-dugoročnog osiguranja po zemljama u 2012. godini, na tržište Ruske Federacije odnosi se 77% vrijednosti odobrenog osiguranja. Odobrene osigurane svote u 2012. godini koje su odnose na tržište Ruske Federacije odnose se na izvoz telekomunikacijske opreme za mobilne mreže za osiguranika Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb u ukupnom iznosu od 483,54 milijuna kuna te na izvoz generatora u vrijednosti od 5,49 mil. kuna od strane izvoznika Končar – GIM d.d., Zagreb.

Tablica 12. Pregled odobrenih srednjoročno-dugoročnih poslova u 2012.

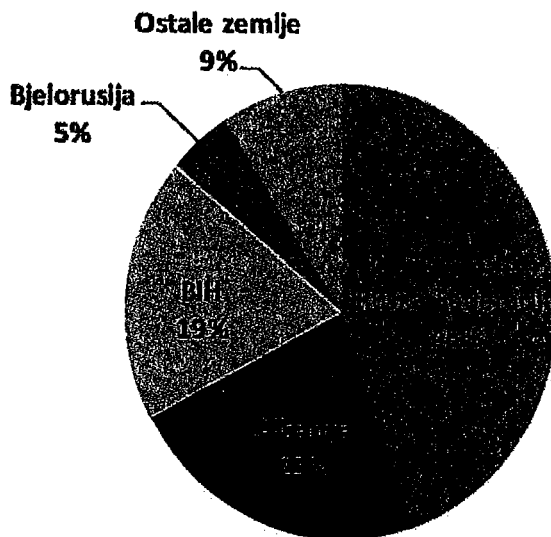
Osiguranje izravnih isporuka (kredit dobavljača)

Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Izvoznik	Osigurana svota u valuti	Osigurana svota u eurima	Osigurana svota u kunama	Inozemni kupac	Država izvoza	Izvozna roba/usluga
30.11.2012.	20.1.2012.	Končar - GIM d.d.	728.126,00 EUR	728.126,00	5.494.165,02	OJSC Kolomensky zavod	Ruska Federacija	Isporuca generatora
31.3.2012.	20.1.2012.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	1.282.197,80 USD	973.131,27	7.342.882,67	RUE Beltelecom, Bjelorusija	Bjelorusija	Telekomunikacijska oprema, software i licence
29.2.2012.	8.2.2012.	Dok-Ing d.o.o.	660.000,00 EUR	660.000,00	4.980.111,84	Rustenburg Platinum Mines, Rustenburg	Južna Afrika	Mikro dozeri
31.7.2012.	20.2.2012.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	7.716.038,64 EUR	7.716.038,64	58.222.326,35	Marvel Computer Solutions Limited	Cipar	Računalni serveri
31.12.2013.	4.5.2012.	Končar - Električna vozila d.d.	4.559.145,00 EUR	4.559.145,00	34.401.593,93	Željeznice Federacije BiH	Bosna i Hercegovina	elektromotorni vlak
10.12.2012.	2.5.2012.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	25.900.000,00 EUR	25.900.000,00	195.431.661,60	SATEL TVK Ltd.	Ruska Federacija	Telekomunikacijska oprema za mobilne mreže
31.12.2012.	9.5.2012.	ALTPRO d.o.o.	911.649,60 EUR	911.649,60	6.878.965,10	P.T. Len Industri (Persero)	Indonezija	Brojač osovina BO23
10.12.2012.	1.6.2012.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	18.831.600,63 EUR	18.831.600,63	142.096.177,67	Marvel AV LLC	Ruska Federacija	Telekomunikacijska oprema za mobilne mreže
10.12.2012.	1.6.2012.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	19.350.211,04 EUR	19.350.211,04	146.009.416,83	Marvel AV LLC	Ruska Federacija	Telekomunikacijska oprema za mobilne mreže
31.7.2013.	12.6.2012.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	4.249.385,50 EUR	4.249.385,50	32.064.265,21	JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	Bosna i Hercegovina	Telekomunikacijska oprema i usluge za mobilne mreže
1.11.2013.	12.10.2012.	ALTPRO d.o.o.	600.000,00 EUR	600.000,00	4.527.374,40	P.T. Len Industri (Persero)	Indonezija	Brojač osovina BO23
UKUPNO				84.479.287,68	637.448.940,62			

Ukupna bruto izloženost po poslovima srednjoročno-dugoročnog osiguranja na dan 31.12.2012. iznosi **1,17 milijardi kuna**, što u usporedbi sa stanjem na dan 31.12.2011. godine, kada je ukupna bruto izloženost iznosila 688,40 milijuna kuna, predstavlja porast od 70,48%.

Na dan 31.12.2012. godine bila su aktivna ukupno **23 limita**. U strukturi ukupne bruto izloženosti po poslovima srednjoročno-dugoročnog osiguranja prevladavaju Ruska Federacija i Albanija.

Grafički prikaz 17. Srednjoročno-dugoročno osiguranje – ukupna bruto izloženost po zemljama na dan 31.12.2012.

U 2012. godini po poslovima srednjoročno-dugoročnog osiguranja naplaćeno je premije u ukupnom iznosu **od 3,07 milijuna kuna**, što je smanjenje od 54,96% u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje u prihodu od premije osiguranja je u tome što je u 2012. godini pokriven izvoz kapitalnih dobara s kraćom ugovorenom ročnošću, u države koje su manje rizičnosti što se u konačnici reflektira na niže premijske stope.

Tablica 13. Srednjoročno-dugoročno osiguranje ukupna bruto izloženost na dan 31. 12. 2012.

A: Osiguranje šteta tijekom proizvodnje										
Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osiguranik/ Osiguravatelj	Izvoznik	Osigurana svota u valuti	Osigurana svota u eurima	Osigurana svota u kunama	Inozemni kupac	Država izvoza	Izvozna roba/usluga	
31.3.16.	10.10.06.	SID/reosiguranje	Končar - GIM / Turbolitstut	849.295,81 EUR	849.295,81	6.408.466,85	Farab Co. Teheran	Iran	4 turbine	
30.3.14.	9.10.09.	Končar - GIM d.d.	Končar - GIM d.d.	2.500.000,00 USD	1.897.389,14	14.316.985,00	SN Abolitz Power-Benguet Inc.	Filipini	4 generatora + montaža	
UKUPNO A					2.746.684,95	20.725.451,85				
B: Osiguranje izravnih isporuka (kredit dobavljača)										
30.9.14.	26.6.07.	Končar - Električna vozila d.d.	Končar - Električna vozila d.d.	10.582.385,00 EUR	10.582.385,00	79.850.698,23	Željeznice Federacije BiH	Bosna i Hercegovina	modernizacija električnih lokomotiva	
30.3.14.	9.10.09.	Končar - GIM d.d.	Končar - GIM d.d.	1.540.800,00 USD	1.169.398,87	8.823.844,20	SN Abolitz Power-Benguet Inc.	Filipini	4 generatora + montaža	
31.8.12.	27.5.11.	Končar - GIM d.d.	Končar - GIM d.d.	500.000,00 EUR	500.000,00	3.772.812,00	Multitral Oy, Kivenlandenkatu 1A, FIN-02320 ESPOO, Finska	Finska	Isporučka generatora	
17.5.16.	11.7.11.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	3.539.483,71 EUR	3.539.483,71	26.707.613,23	JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	Bosna i Hercegovina	Telekomunikacijska oprema	
31.7.14.	18.7.11.	Končar - GIM d.d.	Končar - GIM d.d.	600.000,00 EUR	600.000,00	4.527.374,40	Multitral Oy, Kivenlandenkatu 1A, FIN-02320 ESPOO, Finska	Finska	Isporučka generatora	
30.11.12.	20.1.12.	Končar - GIM d.d.	Končar - GIM d.d.	728.126,00 EUR	728.126,00	5.494.165,02	OJSC Kolomensky zavod	Ruska Federacija	Isporučka generatora	
31.12.13.	4.5.12.	Končar - Električna vozila d.d.	Končar - Električna vozila d.d.	4.559.145,00 EUR	4.559.145,00	34.401.593,93	Željeznice Federacije BiH	Bosna i Hercegovina	elektromotorni vlak	
10.12.12.	2.5.12.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	25.900.000,00 EUR	25.900.000,00	195.431.661,60	SATEL TVK Ltd.	Ruska Federacija	Telekomunikacijska oprema za mobilne mreže	
10.12.12.	1.6.12.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	18.831.600,63 EUR	18.831.600,63	142.096.177,67	Marvel AV LLC	Ruska Federacija	Telekomunikacijska oprema za mobilne mreže	
10.12.12.	1.6.12.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	19.350.211,04 EUR	19.350.211,04	146.009.416,83	Marvel AV LLC	Ruska Federacija	Telekomunikacijska oprema za mobilne mreže	

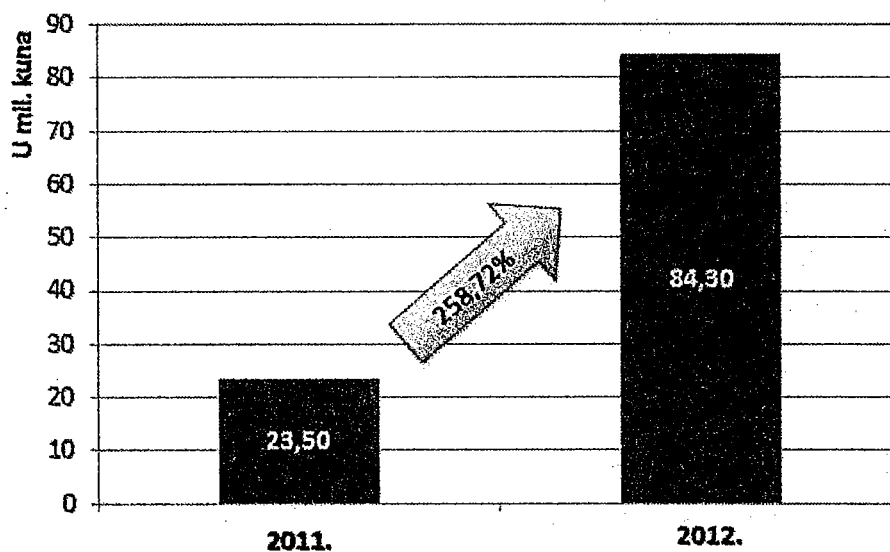
31.7.13.	12.6.12.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	4.249.385,50 EUR	4.249.385,50	32.084.265,21	JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	Bosna i Hercegovina	Telekomunikacijska oprema i usluge za mobilne mreže
1.11.13.	12.10.12.	ALTPRO d.o.o.	ALTPRO d.o.o.	600.000,00 EUR	600.000,00	4.527.374,40	PT. Len Industr (Persero)	Indonezija	Brojač osovina BO23
UKUPNO B				90.609.735,75 683.706.986,73					
C Osiguranje kredita kupcu / banci/ kupca									
Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osiguranik / Osiguravatelj	Izvoznik	Osigurana svota u valuti	Osigurana svota u eurima	Osigurana svota u kunama	Inozemni kupac	Država izvoza	Izvozna roba/usluga
31.12.17.	8.12.04.	OeKB / reosiguranje	Končar Energetski transformatori d.o.o.	5.172.093,00 EUR	5.172.093,00	39.026.669,07	Compania Nationala de Transport al Energiei Electrice (Transelectrica SA) Bukuresti, Rumunjska	Rumunjska	Isporuka transformatora i modernizacija trafostanice
31.3.16.	10.10.06.	SID/reosiguranje	Končar - GIM / Turboinstitut	813.942,06 EUR	813.942,06	6.141.700,74	Farab Co, Teheran	Iran	4 turbine
31.7.13.	15.6.07.	SID/reosiguranje	SAS Strojogradnja d.o.o.	2.445.203,50 EUR	2.445.203,50	18.450.586,21	QAO Avtodizel	Ruska Federacija	oprema za automobilsku industriju
30.9.19.	12.10.07.	KMW	Dalekovod d.d.	35.000.000,00 EUR	35.000.000,00	284.096.840,00	Operatori Sistemi Transmetriz (KESH/OST) i Elektropriroda Crne Gore	Albanija	Izgradnja 400 kV dalekovoda Tirana-Podgorica
31.7.13.	20.12.07.	SID/reosiguranje	SAS Strojogradnja d.o.o.	2.431.981,96 EUR	2.431.981,96	18.350.821,44	QAO Avtodizel	Ruska Federacija	oprema za automobilsku industriju
31.12.21.	4.3.09.	KMW	Dalekovod d.d.	2.700.000,00 EUR	2.700.000,00	20.373.184,80	Elektropriroda Crne Gore	Crna Gora	Izgradnja 400/110/35 kV trafostanice Ribarevina i 110/10 kV trafostanice Podgorica ⁵
30.6.14.	6.9.10.	PBZ	Ericsson Nikola Tesla d.d.	9.754.494,79 USD	7.403.228,98	55.861.982,24	Bellecom, Bjelorusija	Bjelorusija	Telekomunikacijska oprema, softvare i licence
31.12.22.	23.8.11.	KMW	Končar Energetski Transformatori d.o.o.	1.500.000,00 EUR	1.500.000,00	11.318.436,00	JP Elektropriroda HZ HB	Bosna i Hercegovina	blok transformatori
31.12.22.	14.9.11.	SID/reosiguranje	Končar - Inženjering za energetiku i transport d.d.	4.710.300,00 EUR	4.710.300,00	35.542.152,73	JP Elektropriroda HZ HB	Bosna i Hercegovina	turbine, generatori, online nadzor
UKUPNO C				62.176.749,50 469.162.373,24					
SVEUKUPNO (A+B+C)				155.533.170,19 1.173.594.821,81					

4.4.3. Osiguranje kredita za pripremu izvoza

Osiguranje kredita za pripremu izvoza namijenjeno je bankama i financijskim institucijama koje povrat kredita odobrenih izvoznicima u svrhu financiranja proizvodnje za izvoz, mogu osigurati kod HBOR-a kao državnog osiguratelja.

Ukupna osigurana svota koja je tijekom 2012. godine odobrena u okviru Programa osiguranja kredita za pripremu izvoza iznosi **84,30 milijuna kuna** temeljem čega je zaključeno **9 polica** osiguranja.

Grafički prikaz 18. Iznos odobrenog osiguranja kredita za pripremu izvoza tijekom 2011. i 2012.

Tablica 14. Osiguranje kredita za pripremu izvoza - odobreno u 2012.

Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osiguranik	Izvoznik	Iznos kredita u kn	Samopridžaj	Izvozna roba /usluge
29.2.2012	8.2.2012	HBOR	DOK-ING d.o.o.	5.000.000	20%	strojevi za rad u rudniku ULP
15.3.2013	22.3.2012	HBOR	TEHNIX d.o.o.	3.800.000	20%	poslovni kontejneri
31.1.2013	10.7.2012	HBOR	Geofoto d.o.o.	12.000.000	20%	Fotogrametrijsko-kartografsko-katastarske usluge
31.5.2013	1.6.2012	HBOR	Našicecement d.d.	36.000.000	20%	Cement
12.7.2013	17.7.2012	HBOR	TEHNIX d.o.o.	3.500.000	20%	Oprema za sortiranje miješanog komunalnog otpada
4.10.2013	12.10.2012	Volksbank (Sberbank) d.d.	ALTPRO d.o.o.	3.500.000	20%	brojači osovina BO24
15.5.2013	12.11.2012	HBOR	TEHNIX d.o.o.	7.500.000	20%	reciklažno postrojenje za miješani otpad
15.9.2013	23.11.2012	HBOR	POŽGAJ d.o.o.	6.500.000	20%	ljepljene masivne ploče
15.9.2013	23.11.2012	HBOR	PARKETI POŽGAJ d.o.o.	6.500.000	20%	gotovi parketi
UKUPNO				84.300.000		

Ukupna bruto izloženost HBOR-a na dan 31.12.2012. godine po Programu osiguranja kredita za pripremu izvoza iznosila je **82,30 milijuna kuna** što predstavlja porast od 250,21% u odnosu na ukupnu bruto izloženost na dan 31.12.2011.

Tablica 15. Osiguranje kredita za pripremu izvoza – ukupna bruto izloženost na dan 31.12.2012.

Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osigurani	Izvoznik	Iznos kredita u kunama	Samopridžaj	Izvozna roba / usluge
15.3.2013.	22.3.2012.	HBOR	TEHNIX d.o.o.	3.800.000,00	20,00%	poslovni kontejneri
31.1.2013.	10.7.2012.	HBOR	Geofoto d.o.o.	12.000.000,00	20,00%	Fotogrametrijsko-kartografsko-katastarske usluge
31.5.2013.	1.6.2012.	HBOR	Našicecement d.d.	36.000.000,00	20,00%	Cement
12.7.2013	17.7.2012.	HBOR	TEHNIX d.o.o.	3.500.000,00	20,00%	Oprema za sortiranje miješanog komunalnog otpada
4.10.2013.	12.10.2012.	Volksbank (Sberbank) d.d.	ALTPRO d.o.o.	3.500.000,00	20,00%	brojači osovina BO24
15.5.2013.	12.11.2012.	HBOR	TEHNIX d.o.o.	7.500.000,00	20,00%	reciklažno postrojenje za miješani otpad
15.9.2013.	23.11.2012.	HBOR	POŽGAJ d.o.o.	6.500.000,00	20,00%	ljepljene masivne ploče
15.9.2013.	23.11.2012.	HBOR	PARKETI POŽGAJ d.o.o.	6.500.000,00	20,00%	gotovi parketi
30.11.2012.*	29.11.2011	HBOR	TROKUT d.d.	3.000.000,00	20,00%	drvo obrađeno po dužini
UKUPNO				82.300.000,00		

*Osiguranje kredita za pripremu izvoza društva Trokut d.d. je isteklo 30.11.2012., no izvoznik (korisnik kredita) do 31.12.2012. nije podmirio obvezu po kreditu. Osigurani je obavijestio osiguratelja o kašnjenju po odobrenom plasmanu, no nije podnio odštetni zahtjev.

Temeljem poslova osiguranja kredita za pripremu izvoza, HBOR je tijekom 2012. godine naplatio premije u iznosu od **0,39 milijuna kuna** što je rast za 228,51% u odnosu na naplaćenu premiju u prethodnoj godini.

4.4.4. Osiguranje činidbenih bankarskih garancija

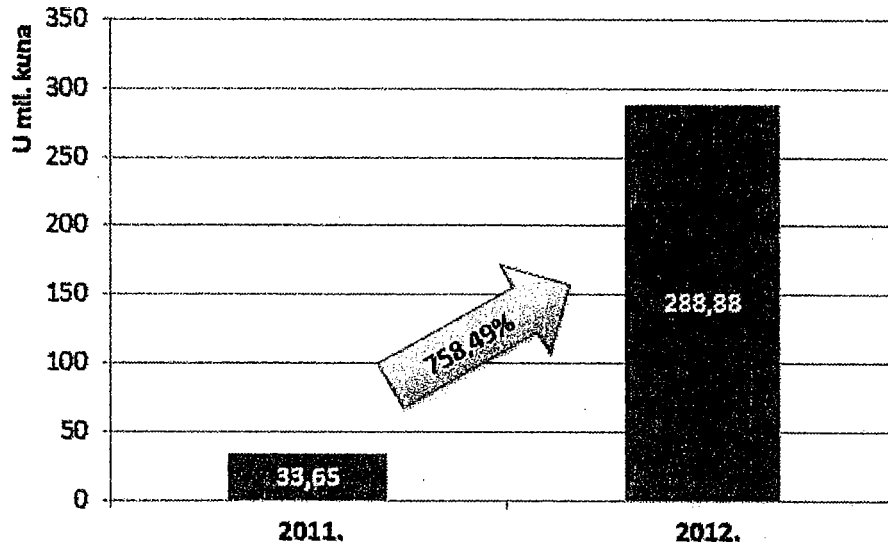
U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine zaključeno je **9 polica** osiguranja po Programu osiguranja činidbenih bankarskih garancija za ukupno izdanih **15 bankarskih garancija** u ukupnoj vrijednosti od **288,88 milijuna kuna**.

Kod navedenih poslova izdavatelj garancija je HBOR u ulozi razvojne banke, osim za osigurane kontragarancije Uljanik Brodogradilišta d.d. gdje je izdavatelj kontragarancije PBZ d.d., a osiguratelj je HBOR u ime i za račun RH.

Tablica 16. Osiguranje činidbenih bankarskih garancija - odobreno tijekom 2012.

Trajanje osiguranja	Osigurani	Izvoznik	Osigurana svota	Osigurana svota u eurima	Osigurana svota u kunama	Država izvoza
16.03.12. - 01.07.15.	HBOR	Dalekovod d.d.	36.000.000,00 NOK	4.886.721,10	36.873.360,00	Norveška
16.03.12. - 02.11.15.	HBOR	Dalekovod d.d.	56.848.398,08 NOK	7.716.729,62	58.227.540,22	Norveška
11.05.12. - 21.06.13.	HBOR	Viadukt d.d.	145.105.629,64 DZD	1.401.917,92	10.578.345,51	Alžir
11.05.12. - 21.06.14.	HBOR	Viadukt d.d.	48.368.543,21 DZD	467.305,97	3.526.115,17	Alžir
20.03.12. - 25.04.12.	HBOR	Vemos Enekol d.o.o.	300.000,00 EUR	300.000,00	2.263.687,20	Rumunjska
20.03.12. - 25.04.12.	HBOR	Vemos Enekol d.o.o.	320.000,00 EUR	320.000,00	2.414.599,68	Rumunjska
25.04.12. - 22.08.12.	HBOR	Vemos Enekol d.o.o.	300.000,00 EUR	300.000,00	2.263.687,20	Rumunjska
25.04.12. - 05.09.12.	HBOR	Vemos Enekol d.o.o.	1.375.304,83 RON	309.962,79	2.338.862,65	Rumunjska
03.09.12. - 31.05.17.	HBOR	Đuro Đaković TEP d.o.o.	3.261.850,00 EUR	3.261.850,00	24.612.693,64	Ujedinjena Kraljevina
03.09.12. - 20.12.13.	HBOR	Đuro Đaković TEP d.o.o.	1.630.925,00 EUR	1.630.925,00	12.306.346,82	Ujedinjena Kraljevina
22.10.12. - 20.12.13.	HBOR	Đuro Đaković TEP d.o.o.	4.892.775,00 EUR	4.892.775,00	36.919.040,47	Ujedinjena Kraljevina
24.09.12. - 28.12.12.	HBOR	Vemos Enekol d.o.o.	286.000,00 EUR	286.000,00	2.158.048,46	Rumunjska
24.09.12. - 12.01.13.	HBOR	Vemos Enekol d.o.o.	1.375.304,83 RON	309.962,79	2.338.862,65	Rumunjska
12.12.12. - 22.01.13.	PBZ d.d.	Uljanik brodogradilište d.d.	6.100.000,00 EUR	6.100.000,00	46.028.306,40	Turkmenistan
12.12.12. - 22.01.13.	PBZ d.d.	Uljanik brodogradilište d.d.	6.100.000,00 EUR	6.100.000,00	46.028.306,40	Turkmenistan
	UKUPNO			38.284.150,19	288.877.802,47	

Grafički prikaz 19. Osiguranje činidbenih bankarskih garancija – odobreno u 2011. i 2012.

HBOR-ova ukupna bruto izloženost na dan 31.12.2012. godine temeljem programa osiguranja činidbenih bankarskih garancija iznosi **310,33 milijuna kuna**.

Tablica 17. Osiguranje činidbenih bankarskih garancija – ukupna bruto izloženost na dan 31.12.2012.

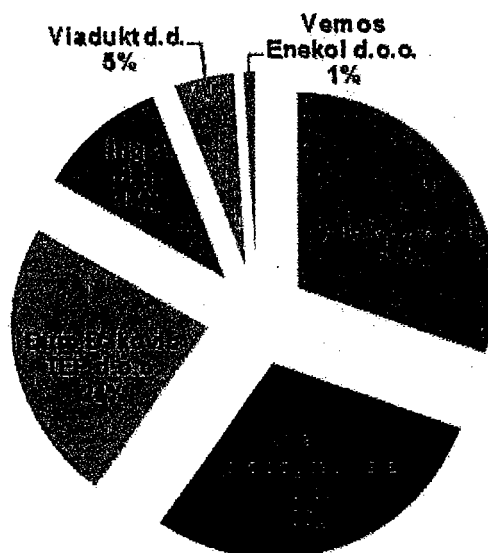
Trajanje osiguranja	Osigurani	Izvoznik	Osigurana svota	Osigurana svota u eurima	Osigurana svota u kunama	Država izvoza
01.09.11. - 17.10.13.	HBOR	Ingra d.d.	1.908.371,80 EUR	1.908.371,80	14.399.856,06	Alžir
01.09.11. - 17.10.13.	HBOR	Ingra d.d.	140.871.502,92 DZD	1.361.010,49	10.269.673,43	Alžir
01.09.11. - 17.10.14.	HBOR	Ingra d.d.	636.123,93 EUR	636.123,93	4.799.951,99	Alžir
01.09.11. - 17.10.14.	HBOR	Ingra d.d.	46.957.167,64 DZD	453.670,16	3.423.224,48	Alžir
16.03.12. - 01.07.15.	HBOR	Dalekovod d.d.	36.000.000,00 NOK	4.886.721,10	36.873.360,00	Norveška
16.03.12. - 02.11.15.	HBOR	Dalekovod d.d.	56.848.398,08 NOK	7.716.729,62	58.227.540,22	Norveška
11.05.12. - 21.06.13.	HBOR	Viadukt d.d.	145.105.629,64 DZD	1.401.917,92	10.578.345,51	Alžir
11.05.12. - 21.06.14.	HBOR	Viadukt d.d.	48.368.543,21 DZD	467.305,97	3.526.115,17	Alžir
03.09.12. - 31.05.17.	HBOR	Đuro Đaković TEP d.o.o.	3.261.850,00 EUR	3.261.850,00	24.612.693,64	Ujedinjena Kraljevina
03.09.12. - 20.12.13.	HBOR	Đuro Đaković TEP d.o.o.	1.630.925,00 EUR	1.630.925,00	12.306.346,82	Ujedinjena Kraljevina
22.10.12. - 20.12.13.	HBOR	Đuro Đaković TEP d.o.o.	4.892.775,00 EUR	4.892.775,00	36.919.040,47	Ujedinjena Kraljevina
24.09.12. - 12.01.13.	HBOR	Vemos Enekol d.o.o.	1.375.304,83 RON	309.962,79	2.338.862,65	Rumunjska
12.12.12. - 22.01.13.	PBZ d.d.	Uljanik brodogradilište d.d.	6.100.000,00 EUR	6.100.000,00	46.028.306,40	Turkmenistan
12.12.12. - 22.01.13.	PBZ d.d.	Uljanik brodogradilište d.d.	6.100.000,00 EUR	6.100.000,00	46.028.306,40	Turkmenistan
	UKUPNO			41.127.363,79	310.331.623,23	

U ukupnoj bruto izloženosti po poslovima osiguranim kroz program osiguranja činidbenih bankarskih garancija na dan 31.12.2012. najveći udio odnosi se na HBOR u ulozi razvojne banke koji je izdao činidbene garancije uslijed povlačenja poslovnog bankarstva iz sektora građevine nakon početka krize. Najveća izloženost po navedenom proizvodu je prema izvozniku Dalekovod d.d. Zagreb i to u vrijednosti od 95,10 mil. kuna te prema izvozniku Uljanik Brodogradilište d.d. u vrijednosti od 92,06 mil. kuna. Za pokriće izvoznog posla Uljanik Brodogradilište d.d. izdana policia osiguranja činidbenih bankarskih garancija je izdana poslovnoj banci (Privredna banka Zagreb d.d.) i kod navedne police je osiguranjem pokriven rizik neosnovanog poziva (politički rizik i rizik poziva po garanciji kada nije došlo do neizvršenja obveza iz Izvoznog ugovora).

Tijekom 2012. godine HBOR je temeljem programa osiguranja činidbenih bankarskih garancija naplatio premije u ukupnom iznosu od 1,51 milijun kuna, što predstavlja porast od 649,32% u odnosu na prethodnu godinu, kada je naplaćeno 0,20 milijuna kuna.

Grafički prikaz 20. Osiguranje činidbenih bakarskih garancija – ukupna bruto izloženost po izvoznicima na dan 31.12.2012.

4.5. Zakašnjenja u plaćanju dužnika po zaključenim ugovorima o osiguranju i rezervacije za identificirane rizike

HBOR kao državni osiguratelj provodi niz aktivnosti i mjera u cilju zaštite potraživanja i kredita koje osigurava u sklopu poslova osiguranja izvoza. Tako nakon zaprimanja obavijesti o zakašnjenju plaćanja od strane osiguranika provodi u koordinaciji s osiguranikom aktivnosti u cilju naplate dospjelog duga. U slučaju da se u tom procesu dug ne podmiri osiguranik ima pravo po ugovoru osiguranju podnijeti odštetni zahtjev.

Tijekom 2012. godine zaprimljeno je ukupno **15 obavijesti o zakašnjenju plaćanja dužnika** u ukupnom iznosu od **10,79 milijuna eura** od čega su u razdoblju čekanja zaključno do **31.12.2012. uspješno naplaćena dugovanja u iznosu od 0,24 mil. eura.**

Ovdje ističemo kako se 82% iznosa kašnjenja odnosi na kašnjenja **inozemnog kupca JP Željeznice Federacije BiH d.o.o.** po dva izvozna posla u ukupnom iznosu **8,83 milijuna eura** osiguraniku **Končar – Električna vozila d.d., Zagreb**, zatim kašnjenje kupca u Italiji u iznosu od 0,23 mil.eura osiguraniku TLM-TVP d.o.o. te kašnjenje u iznosu od 11 milijuna kuna (1,46 milijuna eura) od strane korisnika kredita za pripremu izvoza **Geofoto d.o.o., Zagreb** prema HBOR-u kao kreditoru, odnosno osiguraniku.

Po poslovima reosiguranja kratkoročnih potraživanja od HKO d.d., na dan 31.12.2012. godine evidentirano je 12 kašnjenja u ukupnom iznosu od 383.270 eura, što je istovjetno broju kašnjenja u odnosu na stanje na 31.12.2011. kada je također bilo 12 prijavljenih kašnjenja u iznosu od 357.662 eura.

Zaprimljeni Odštetni zahtjevi i Obavijesti o zakašnjenju plaćanja čine identificirane rizike, koji predstavljaju potencijalnu obvezu za isplatu sredstava iz Garantnog fonda i knjigovodstveno se evidentiraju kao rezervacije.

Rezervacije za identificirane rizike su na dan 31.12.2012. godine iznosile **24,61 milijuna kuna**. Njihov je udio u Garantnom fondu iznosio **13,50%** te je šest puta veći u odnosu na 31.12.2011. godine, kada je bio na razini od 2,05%.

Tablica 18. Rezervacije i sredstva u Garantnom fondu na dan, u kunama

	31.12.2011.	31.12.2012.
Rezervacije za identificirane rizike	4.462.165	24.611.577
Garantni fond	217.848.670	182.284.482
Udio rezervacija u Garantnom fondu	2,05%	13,50%

4.6. Isplaćene odštete, troškovi i regresne naplate

Tijekom 2012. godine isplaćeno je **9 odšteta** u ukupnom iznosu od **55,33 milijuna kuna**, što predstavlja porast od 318% u odnosu na 2011. Godinu. Navedeni iznos predstavlja 64% ukupno isplaćenih odšteta u razdoblju od 1999. do 2012. godine.

Iako je broj odšteta smanjen u odnosu na prethodnu godinu (kada ih je bilo 18), u 2012. godini je zabilježen povećani udio odšteta po programu srednjoročno-dugoročnog osiguranja, pa tako **98% ukupno isplaćenog iznosa čine odštete osiguraniku Končar – Električna vozila d.d.** koje su isplaćene zbog neplaćanja inozemnog kupca JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. iz Bosne i Hercegovine po izvoznim ugovorima za modernizaciju električnih lokomotiva te za izradu i isporuku niskopodnog elektromotornog vlaka. Osiguraniku Končar – Električna vozila d.d. tako je tijekom 2012. godine ukupno isplaćeno **54,48 milijuna kuna** na ime odšteta. Navedeni iznos predstavlja isplaćene odštete po dospelim ratama izvoznih ugovora, preostale rate u ukupnom iznosu od 3,50 milijuna eura dospijevaju tijekom 2013. godine.

Tijekom 2012. godine po poslovima kratkoročnog osiguranja i reosiguranja isplaćeno je **6 odšteta** u ukupnom iznosu od **930.596 kuna**. U usporedbi s 2011. godinom, kada je po poslovima kratkoročnog osiguranja i reosiguranja isplaćeno 16 odšteta i troškova u iznosu od 4.541.719 kuna, vidljivo je da je 2012. godine ostvareno značajno smanjenje u broju i ukupnom iznosu isplaćenih odšteta.

Zbog osiguranikovih nepridržavanja obveza iz ugovora o osiguranju HBOR je u 2012. godini odbio dva odštetna zahtjeva. Odbijen je odštetni zahtjev osiguranika Technopartner d.o.o. Virovitica u iznosu od 110.297,63 eura i odštetni zahtjev osiguranika Vetropack Straža d.d. Hum na Sutli u iznosu od 24.567,98 eura.

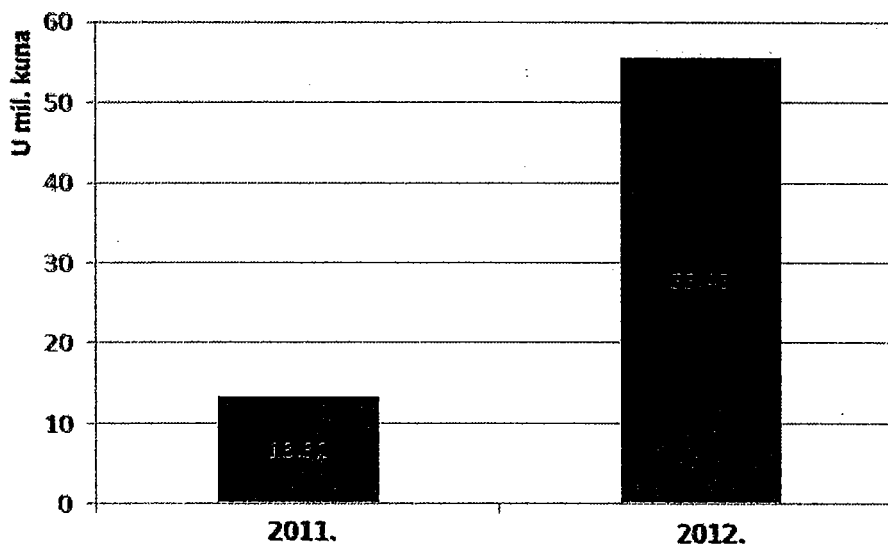
Na ime **troškova** naplate potraživanja u 2012. godini isplaćeno je **152,62 tisuće kuna**. Pojedinačno najveći trošak (44% ukupnih troškova) se odnosi na osiguranika Končar – Električna vozila d.d.

Pregled isplaćenih odšteta i troškova u 2012. godini nalazi se u nastavku.

Tablica 19. Isplaćene odštete i troškovi u 2012.

Osiguraničnik	Broj odšteta	Iznos odštete u kn	Iznos troškova u kn	Nastali rizik	Država kupca	Udio u ukupno isplaćenim odštetama i troškovima
Končar - Električna vozila d.d.	3	54.481.115	67.073	neplaćanje	BiH	98,32%
Altpro d.o.o.	1	663.857	33.165	neplaćanje	Turska	1,26%
HKO d.d. (reosiguranje)	2	86.218	0	neplaćanje	Slovenija, BiH	0,16%
Ribarstvo F d.o.o.	1	52.485	240	neplaćanje	Italija	0,10%
Exportdrvo d.d.	1	21.294	3.038	stečaj	Francuska	0,04%
Elektroda Zagreb d.d.	1	21.195	0	neplaćanje	Slovenija	0,04%
svi ostali troškovi	-	-	49.104	troškovi	-	0,08%
Ukupno odštete	9	55.326.164	-			99,72%
Ukupno troškovi	-	-	152.620			0,28%
SVEUKUPNO		55.478.784				100%

Grafički prikaz 21. Isplaćene odštete i troškovi u 2011. i 2012., u mil. kuna

Tijekom 2012. godine HBOR je po prethodno isplaćenim odštetama iz ranijih godina, **regresno naplatio 2,05 milijuna kuna**, od čega se najveći dio od **1,17 milijuna kuna (57%)** odnosi na regresnu naplatu od dužnika iz Libije, vezano za odštetu isplaćenu osiguraniku Geofizika d.d. uslijed nastanka političkog rizika. Ostale regresne naplate odnose se na naplate od dužnika iz

Bosne i Hercegovine u iznosu od 0,84 milijuna kuna (41%) te dužnika iz Italije u iznosu od 44.655 kuna (2%) po isplaćenim odštetama uslijed nastanka komercijalnih rizika.

Tablica 20. Regresne naplate u 2012., u kunama

Osiguranik	Inozemni kupac	Država kupca	Iznos naplate	Udio
Geofizika d.d., Zagreb	Sirte Oil Company	Libija	1.171.517	57,1%
Končar - Električna vozila d.d., Zagreb	JP Željeznice Federacije BiH d.o.o.	BiH	752.000	36,6%
Keramika Modus d.o.o., Vojnić	Čenga d.o.o.	BiH	85.904	4,2%
Big toys d.d., Potpićan.	Picotti SRL	Italija	23.370	1,1%
TLM-TVP d.o.o., Šibenik	Fover Alluminio SRL	Italija	21.285	1,0%
Ukupno regresne naplate			2.054.076	100%

Tablica 21. Odnos isplaćenih odšteta i troškova s regresno naplaćenim iznosima, u kunama

	2011. godina	2012. godina
Isplaćene odštete	13.251.564	55.326.164
Isplaćeni troškovi	65.326	152.620
Ukupno isplaćene odštete i troškovi	13.316.890	55.478.784
Iznos regresne naplate	184.853	2.054.076
Udio regresne naplate u odštetama i troškovima	1,39%	3,70%

4.7. Kvota šteta

Kvota šteta po poslovima osiguranja izvoza predstavlja **omjer zbroja isplaćenih odšteta i troškova te zbroja ukupno naplaćene premije osiguranja i sredstava regresne naplate**. Značajno povećanje iznosa isplaćenih odšteta temeljem osiguranja izvoza kapitalnih dobara i usluga odrazilo se na kvotu šteta, koja u 2012. godini iznosi 457%.

Tablica 22. Kvota šteta – ukupno po svim programima

	2011.	2012.
Isplaćene odštete i troškovi, u kn	13.316.890	55.478.784
Ukupno naplaćena premija i sredstva regresne naplate, u kn	11.276.043	12.143.343
Kvota šteta	118%	457%

4.8. Garantni fond

Garantni fond se sastoji od inicijalne uplate Ministarstva financija u iznosu od 120 milijuna kuna, naplaćenih premija osiguranja i reosiguranja, sredstava regresnih naplata te uprihodovanih kamata na plasirana sredstva Garantnog fonda. Iz Garantnog fonda isplaćuju se odštete i troškovi sprječavanja nastanka štete. Na stanje Garantnog fonda utječu i neto tečajne razlike, svođenje na fer vrijednost imovine, premije i diskont na novčane ekvivalente te ostali priljevi i odljevi.

Stanje sredstava u Garantnom fondu na dan 31.12.2012. godine iznosilo je **182,28 milijuna kuna** što, usporedno sa iznosom sredstava u Garantnom fondu na dan 31.12.2011. godine od 217,85 milijuna kuna, predstavlja pad od 16,33% zbog povećanja isplaćenih odšteta. Slijedi tablica iz koje su vidljivi svi priljevi i odljevi Garantnog fonda tijekom 2012. godine, koji utječu na konačan financijski rezultat stanja sredstava u Garantnom fondu na dan 31.12.2012. godine.

Tablica 23. Novčani tok Garantnog fonda tijekom 2012., u kunama

Garantni fond – stanje na dan 31.12.2011.	217.848.670
Prihodi Garantnog fonda	20.430.445
Premije osiguranja	10.089.267
Regresne naplate	2.054.076
Kamate na oročenja	788.766
Neto tečajne razlike*	7.498.336
Rashodi Garantnog fonda	55.994.633
Isplaćene odštete	55.326.164
Isplaćeni troškovi	152.621
Ostale isplate**	515.848
Garantni fond – stanje na dan 31.12.2012.	182.284.482

* Neto tečajne razlike uključuju i ostale učinke promjena tečajeva na novac, fer vrijednost imovine, premije i diskont na novčane ekvivalente.

** Isplate temeljem Ugovora o reosiguranju br. RO-1/10 zaključenog između HBOR-a i Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d. koje se odnose na otpise, storna, povrate i bonuse

5. MEĐUNARODNA SURADNJA

Poslovna organizacijska jedinica HBOR-a koja se bavi poslovima osiguranja izvoza redovito komunicira i surađuje sa stranim financijskim institucijama i izvozno-kreditnim agencijama, od čega bismo iz 2012. godine posebno izdvojili sljedeće aktivnosti:

- HBOR je aktivan član Praškog kluba - asocijacije izvozno-kreditnih agencija koja broji više od 30 članica iz Europe, Azije, Dalekog Istoka i Afrike, te su predstavnici HBOR-a sudjelovali na proljetnom i jesenskom sastanku Praškog Kluba. Proljetni sastanak Praškog kluba, održan je u organizaciji KAZEXPORTGARANT u Almaty-u, Kazahstan. Sastanku su prisustvovali predstavnici 29 izvozno-kreditnih agencija članova Praškog Kluba. Jesenski sastanak održan je u Beogradu u organizaciji Agencije za osiguranje i financiranje izvoza Republike Srbije. Sastanku su prisustvovali predstavnici 27 izvozno-kreditnih agencija članova Praškog Kluba.
- Sudjelovanje na sastancima Radne skupine za kreditiranje i osiguranje izvoza (Export Credit Group) pri Vijeću EU.
- Sudjelovanje na radionici vezano za poslove izvozno-kreditnog osiguranja, organiziranoj za djelatnike HBOR-a, kod talijanske izvozno-kreditne agencije SACE u Rimu.
- Suradnja s drugim izvozno-kreditnim agencijama u cilju razmjene iskustava vezanih uz poslove izvozno-kreditnog osiguranja i unapređenja poslovanja.

Djelatnici organizacijske jedinice zadužene za poslove osiguranja izvoza u HBOR-u su tijekom 2012. godine aktivno sudjelovali u radu brojnih međunarodnih poslovnih foruma i seminara u organizaciji HGK i drugih institucija s ciljem informiranja hrvatskih gospodarstvenika o mogućnostima zaštite od komercijalnih i političkih rizika koji se pojavljuju prilikom poslovanja na inozemnim tržištima, od kojih izdvajamo sljedeće:

- Sastanak hrvatskih tvrtki s malezijskim izaslanstvom,
- Sjednica Poslovnog vijeća za gospodarsku suradnju s Ruskom Federacijom,

- Mogućnosti poslovne suradnje između Republike Hrvatske i Španjolske,
- poslovni forum Hrvatska – Kosovo,
- Hrvatsko – turski poslovni forum,
- Hrvatsko – japanski poslovni forum,
- Hrvatsko – kineski (pokrajina Jilin) poslovni forum,
- Hrvatsko – kineski (pokrajina Heilongjiang) poslovni forum,
- Seminar „Kako poslovati s Kubom“,
- Seminar „Kako poslovati s Hong Kongom“,
- Seminar „Kako poslovati s Indonezijom“.

Za preračun stranih valuta u kune korišteni su srednji tečajevi HNB-a važeći na dan 31.12.2012.

1 EUR = 7,545624 HRK;

1 USD = 5,726794 HRK;

1 DZD = 0,072901 HRK;

1 NOK = 1,024260 HRK;

1 RON = 1,700614 HRK.